

Uredništvo in upravnništvo Glasila je v Chicagu, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je pošiljati vse rokopise, denarne pošiljke, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina na Zdr. Države in Canada je \$1.00, za inozemstvo \$1.50.

GLASILLO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

V združenju je moč!

"Glasilo" izjaha vsaki teden v petek. — Cirkulacija je dosegla nad deset tisoč natisov. List je razširjen po Zdr. Državi, Canadi i stari domovini.

Cene za oglas po pogodbi. Enostopna 10 point vrata 8 centov.

Nefrankirana ali premla frankirana pisma se ne sprejemajo.

LETO — YEAR VI.

Chicago, Ill., 11. aprila (April) 1913.

ŠTEV. — NUMBER 15.

Na poti k zmagi.

Hud je bil boj v westvirginjskem okraju Paint Creek, ki ga je narava tako bogato obdarila z naravnimi zakladi. West Virginija je daleč naokrog slovela kot država stavkokažev. Za premo- govniške barone je bila prava Meka. Bili so absolutni gospodari v državi. Ravnali so s svojimi delavci, kakor se jim je ljubilo. Na njih strani je bila državna in lokalna gosposka. Ako so rudarji le genili, so takoj najeli privatne četaše, ki so brezobzirno streljali na vsakega delavca, ki se ni pokoraval mogočnim premogovniškim magnatom. Če pa slučajno niso bili najeti četaši kos svoji nalogi, jih je pa država podpirala z vsem svojim aparatom: poslala je milico v stavkovne okraje, proglasila je obsedno stanje itd.

Zadnji štrajk v okraju v Paint Creek spada med najresnejše in najljutejše boje, kar se jih je do danes bojevalo v Ameriki med delavci in kapitalisti in zloglasno sodrgo, kakršnega najemajo kapitalisti v Ameriki, da s silo uže stavkajoče delavce. Občudovanja vredna je bila v tem boju vztrajnost štrajkujočih rudarjev. Nobeno kapitalistično nasilje ni moglo razredčiti njih vrste. Po dolgotrajnem boju so se najvplivnejši rudniški baroni izrekli za priznanje organizacije.

Ta dolgotrajni boj nam odkriva, kakšne pravne razmere so v nekaterih državah Unije, ako je treba takih srditih bojev, da si delavci izvojujejo koalicijsko svobodo. V nazadnjaški in newarhistični Avstriji je danes nemogoče, da bi se združili velepodjetniki in ukradli delavcem pravico do organizacije s pomočjo državne mašinerije. V West Virginiji je bilo nekaj navadnega, da so kapitalisti najeli četaše, ako so se delavci organizirali v strokovni organizaciji, ki so potem s silo organizacijo uničili.

Delavci so spoznali, da s strokovno organizacijo ne dosežejo nič, dokler volijo v postavodajne zbornice svoje nasprotnike. Uvideli so, da je bilo zanje vseeno, kdo je vladal: demokratje ali republikanci. Kakor hitro so se organizirali, takoj so jih podjetniki izprli, obenem so pa po njih padli kapitalistični četaši, katerim je navadno asistiral milica. Iz tega so se delavci naučili, da morajo voditi samostojno politiko, ki pa mora biti delavska in ne kapitalistična. Take so bile razmere, ko je v gorske rudarske vasi prišel socialistični nauk.

Posledica tega je bila, da so se politično organizirali v socialistični stranki, ustanovili svoj tednik "Labor Argus" in sredi rudarskega okraja oddali lani dne 5. novembra 40 tisoč socialističnih glasov.

S socialističnem gibanjem je prišlo v štrajk, ki je trajal od aprila lanskega leta, novo življenje. Rudarji so prvič v zgodovini države zasedli nekatere javne službe. To jim je dalo moč in pogum; pomnožilo se je zaupanje v samega sebe. Kapitalisti in kapitalistični politikarji so spoznali, da izgubljajo vpliv in odločili so se, da napravijo strašen konec politični in strokovni organizaciji rudarjev.

Kaj se zgodilo, smo poročali in je večinoma znano. Postrelili so stavkovne straže ali jih pa lovili s krvnimi psi. Stavkovni okraj je zasedla milica in nad njim so proglasili obsedno stanje. Governor Glascock, Rooseveltovec — kandidat progresivne stranke, se je maščeval krvavo, ker je v jeseni podlegel pri volitvah.

Ali bilo je vseeno prepozno. Rudarji se niso dali ugnati v kozji rog. V tem kritičnem trenutku jim je priskočila socialistična stranka na pomoč. Poslala je svoje

najboljše govornike in skušene bojvnike kot mati Jones, John W. Brown, Chas. H. Boswell in druge med nje, ki se nevtrajno kapitalističnih kričav in nasilnikov, da vodijo stavko in izvojujejo zmago za rudarje. Komaj se je to zvršilo, so se kapitalisti in njih zavezniki odločili za sredstvo, kakršnega se do danes še ni drznil poslužiti nihče v Zdr. državi, da bi delavce prisilili vrniti se po starimi pogoji na kapitalistično tlako. Polovili so vsake stavke in jih zaprli v živalske bleve, kjer so čakali, da jih sodi vojno sodišče.

Pomislimo kaj pomen, ako se v globokem miru polovi štrajkujoče delavce in njih svetovalec ter se vse izroči milicijarjem, da bi jih sodili. To so vendar ljudje, ki imajo posebno veselje, ako lahko streljajo ali koljejo delavce, ki se borijo za zboljšanje svojega bednega položaja, in ki vidijo v vsakem delavcu, ki se je uprl kapitalistični avtoriteti nevarnega zločinca. In pri najvišjem državnem sodišču jih ni bilo sram priznati, da ima vojno sodišče po ustavi pravico soditi štrajkujoče delavce. Delavci so se sedaj lahko prepričali, da so uradniki, ki so jih postavili za kandidate meščanske stranke, golo orodje kapitalistov.

Mejtem je napočil 4. marec in Glascock se je moral umakniti demokratičnemu governerju Hatfieldu, ki je imel vse polno obljub za delavce v svojem volilnem programu. Zdaj hoče governer dokazati, kako ljubi delavce in jim po kapljicah deli svojo milostino. On, katerega veže dolžnost, da kot najvišji poveljnik državne milice preišče kompetenco vojnega sodišča, izpusti vsaki drugi dan nekaj "puntarjev", da bi z milim nastopom (tako se je izrazil) uredil razmere v stavkovnem okraju. Vsekakor se pa ta miloba obrača proti socialističnim prijateljem, ker bi drugače izpustil iz ječe vse hkrati, ker so vsi zaprti po nedolžnem. Socialisti so bili zadnji, ki so zapustili ječo.

Za razsodne delavce je vseeno, kako postopa governer Hatfield in koga "osreči" prvega s svojo milostjo. Rudarji v West Virginiji so spoznali moč politične akcije in noben meščanski politični mešetar jih ne bo več ujel v svoje mreže. Zmaga rudarjev v West Virginiji je in ostane zmaga politične akcije. Na tem ne bo prav nič spremenil noben kapitalističen politikar, ako se delavcem laska ali jim pa grozi.

IZ GLAVNEGA URADA

IZ URADA GLAVNEGA PROTNEGA ODSEKA.

V zadevi pritožbe brata Johna Maregon, člana društva "Mars", šte. 177 S. N. P. J. v Reliance, Wyo., soglasa glavni porotni odsek s sklepom glavnega upravnega odseka, ki omenjenemu bratu ni pripoznal odškodnine. Brat Maregon se je poškodoval leta 1912, to je v času, ko so bila v veljavi še stara pravila. Na podlagi teh pravil pa ni opravičen do podpore.

V zadevi pritožbe brata Franka Šustar, člana društva "Aurora", šte. 43 S. N. P. J. v Aurora, Minn., se strinja glavni porotni odsek s sklepom društvene seje, na kateri društvo ni odobrilo bolnišnice nakaznice, ker je omenjeni brat kršil pravila.

Br. Frank Šustar se je pritožil, da društvo ni odobrilo njegove bolnišnice nakaznice na svoji redni mesečni seji.

Anton Hrast, predsednik.
Martin Železnikar, I. odbornik.
John Šare, II. odbornik.

Ameriške vesti.

— Štrajk pleskarjev, sobnih slikarjev in tapetnikov v Chicagu bo kmalu končan. Skoraj tri četrtine delavcev že dela, ostali trmoglavni mojstri in tvrdke bodo morali podpisati v najkrajšem času novo pogodbo, ako nočejo za to sezono izgubiti naročil in pogodb pri novih stavbah.

— Verski fanatizem. Georg Brown je v Bacheloru, La., ubil svojo 16letno hčer, ker se je omožila s človekom druge vere. Po izvršenem zločinu se je pa obesil.

— Ga. Fl. E. Kirkpatrickova, ki živi ločena od svojega soproga W. E. Kirkpatricka, se je pritožila, da ne more živeti z 250 dolarji, ki jih dobiva od vsakega meseca od svojega moža.

Za vzrok je navedla, da njen soprog potroši mnogo več denarja v družbi drugih žensk in da ji je obljubil 3000 dolarjev za pokritje nekega dolga. Mesto denarja ji je pustil obvestilo, da se je vrnil v Kansas City.

Ta slika iz pred sodišča pripoveduje jasno, kako žive ljudje, katerim se ni treba truditi za denar.

Marsikatera delavska družina nima v šestih mesecih 250 dolarjev dohodkov.

— Iz Cairo, Ill. poročajo, da je nevarnost odvrnena, ako ne bo prišlo zopet deževati. Reka Ohio je dosegla svoje najvišje znamenje in je pričela padati.

— V poplavljenem mestecu Rosa, Clair, Ill. so pričele razsajati koze. Do sedaj je bilo prijavljenih do dve sto slučajev. Mesto je vsled poplava slabo preskrbljeno z živim.

— Železniški ogibalnišči čuvaji in ravnatelji bodo podpisali novo pogodbo. Splošno se sodi, da so čuvaji zmagali v glavni zahtevi, v smislu katere so zahtevali za delo od nedeljah in praznikov čas in pol.

— Iz San Francisca, Cal. poročajo, da je kapitan Ronald Amundsen, ki je odkril južni tečaj, kupil dva hydro-aeroplana, katere bo v letu 1914 vzel s seboj v severne pokrajine. Poleti je v severnih krajih morje prosto ledu. V tem času se lahko porabi letalo za opazovanja in študije.

— V Mobile, Ala. so prijeli Harryja F. Fox, sina nekega bogatina iz Thasaleone. Fox je najel izvoščeka. Med vožnjo ga je umoril in vrgel v reko. Po storjenem činu je prodal koleselj in konja.

— Morehead, governer v Nebraska, je podpisal zakonsko predlogo, ki določa, da pojdejo vislice v muzej, njihov mesto pa prevzame električni stol.

Senat je zavrgel predlog, po katerem naj bi se odpravile palice. Ne škodilo bi, ako bi palice poskusili na tistih senatorjih, ki so glasovali proti. Po prestani poskušnji bi gotovo glasovali za odpravo te srednjeveške kazni.

— Po uradni poročilu statističnega urada v Washingtonu se je mežla delavcev na farmah zvišala v zadnjem letu za 3.2 odstotkov.

Povprečna mežla za delavce na farmah je \$20.81 mesečno, hrana in stanovanje, ali \$1.40 na dan, ob času žetve pa \$1.54. Brez stanovanja in hrane znaša mežla \$1.47 dnevno, ob času žetve pa \$1.87. Plače so po državah zelo različne. V Nevadi plačajo brez hrane in stanovanja \$56.50 mesečno, v Montani \$53.80, v Idaho pa le \$51.60. Najnižje plače so v južnih državah. V južni Carolini

plačajo povprečno le \$17.10, v Mississippiju \$19, v Alabami pa \$19.50.

— "Male tatove obešajo, velike ..." po tem starem pregovoru so na Eliss Islandu kot "nemoralnega človeka" vrnili v domovino nemškega priseljence Jakob Wolfa.

"Strašni" Jakob je kot otrok "ukradel" gosko, ki se je sprehajala po vasi in jo prinesel domov svoji materi. Radi tega "hudodelstva" mu je naselniška oblast zabranila stopiti na ameriška tla.

— V Newarku so obsodili Magdalena Cicone na smrt v električnem stolu, ker je svojega soproga, Leonarda Cicone tolika časa hranila s strupom za podgane, da je umrl. Umreti bo morala v tednu, ki prične z dnem 27. aprila. Ko ji je tolmač v taljansščini raztolmačil sodbo, je obsojenka s strašnim krikom padla v omedleavico.

— Hud vihar vrtnec je porušil mesto Sturgeon, Mo. Viharju je sledila toča. Hišo farmarja Mathisa je zdrobil vihar na kose in pokopal pod podrtinami celo družino, ki je bila vprav pri obedu. Farmar je pri katastrofi izgubil življenje, njegova 24 letna hčerka je zadobila tako težke poškodbe, da bo težko okrevala.

— Med pivovarniški delavci v St. Louis je pričelo gibanje za zvišanje mezde. Združeni delodajalci so izjavili, da so pripravljeni zvišati plačo za en dolar na teden. To ponudbo so delavci odklonili. V tem mežnem gibanju je prizadetih 3500 delavcev. Delavci čakajo, kako bo odločila Zveza pivovarniških delavcev.

— Zvezni detektivi so prijeli v Chicagu nekega Roberta Reida, radi zlorabe pošte. Reid je soprogi svojega brata pisal par listov, katere je zasolil z maslinimi olivki, ki so v navadi v nekšni beznici. Zvezni komisar Foot ga je postavil pod tri tisoč dolarjev varščine.

— V Montgomery, Ala. so obesili dva belokozca in dva zamorca. Prvi je šel na vešala Walter Jones, belokozec, ki je v železniškem kupeju ustrelil nekega Sloana Roman. Ob 6:18 zjutraj so sprožili past. Utrgala se je vrv in jetniški zdravnik je konstatiral, da je obsojenec mrtev. Ko so obesili še ostale tri obsojenice, se je nakrat Jones pobral s tal in je hotel oditi. Takoj so ga zgrabili beriči in še nakrat obesili.

Tak barbarizem pri eksekucijah je v navadi le v Ameriki.

— V Hoytville, O. je zavozil osební vlak šte. (??) Baltimore, O. Železnice v odprto ogibalnišče, na kar je zrušil postajo in se prevrnil. Kurjač je mrtev, poleg je pa še 20 potnikov težko ranjenih.

— V Buffalu so zastavljali nastavljeni ulične železnice. Cestno-železniška družba je najela stavkokaže in postavila na vsak voz po dva policaja. Stavkokazi so se obnašali tako provokatorično, da je prišlo s strani občinstva do demonstracij. Ob osmih zvečer je družba vstavila promet. Bala se je, da pride do resnih izgrediv.

Na povelje od zgoraj se je zbralo v vojašnici kakih tri sto milicijarjev, da udarijo po ljudstvu, ako bo treba. Ob dovodni napravi električne sile, ki jo črpajo iz slapov Niagare, so postavili močne straže.

— Gibanje za odpravo belega suženjstva in uvedbo minimalne plače za ženske, bo tako žalostno končalo, kakor vsa taka gibanja, ki jih vzpizarjajo meščanski politikarji. V začetku malo krika, potem pa roma cela zadeva med

stara in obrabljeno šaro, da tam zaspi večno spanje pravičnega.

Na skupnem sestanku, ki se je vršil te dni v Chicagu pod predsedništvom podgovernerja O'Hara, ni prišlo do sporazuma med legislaturnim komitejem in veletrgovci. Veletrgovci niso za uvedbo minimalne plače, le nekateri med njimi so se izrekli, da naj se zgradi hotel, v katerem bi imela dekleta hrano in stanovanje po ceni. Kedaj se naj prične z gradnjo hotela, pa nihče ni omenil z besedico, dasiravno se je O'Hara trudil v tem oziru, da bi gospodo prisilil, da bi prišla z barvo na dan.

Ako je legislaturnemu komiteju res do stvari, potem bi se moral na tej skupni seji toliko naučiti, da se minimalna plača da uvesti potom zakonodaje, ali jo morajo pa delavke izvojevati s svojo organizacijo.

— Champ Clark je zopet izvoljen predsedateljem kongresa. Zanj je glasovalo 271 poslancev, za Jakoba Mann, republikanca iz Illinois 111, za progresista Murdoka iz Kansasa pa 18.

Na dnevnem redu ima kongres odstranitev uvozninske carine za živila, zvišanje carine za luksurižno blago in uvedbo dohodninskega davka za vse, ki imajo več kakor štiri tisoč dolarjev dohodkov na leto.

— Ljudstvo v državi Michigan je dvakrat tekotom šestih mesecev glasovalo proti ženski volilni pravici. Nasprotniki ženske volilne pravice so se poslužili najnižjih sredstev, da so vplivali na nerazsodne volilce. Napis na neki standarti se je glasil: "Ali želite, da bi bila vaša žena ali sestra kot porotnica zaprta skozi vso noč z enajstimi porotniki." Ta napis je imel očividni namen loviti le neumne kaline, ker danes delajo žene v tovarnah skupaj z moškimi in tudi v ljudskih, srednjih in višjih šolah se v Ameriki oba spola vzgajata skupaj.

— Komaj je "Paint Creek Colliers" družba, ki lastuje v Paint Creek okraju svoje premogovniške, podpisala pogodbo z rudarsko unijo, je pričelo gorati poslopje za ventilacijo pri rudniku Scranton. Požar je poslopje popolnoma uničil.

Ko je nastal ogenj, so sovražniki delavcev raznesli vest, da so poslopje zažgali štrajkujoči rudarji. Neumnost! Rudarji vendar niso tako neumni, da bi zažgali poslopje, potem ko so izvojevali zmago.

Požigalec je treba iskati drugje. Armada profesionalnih pretepačev in vbijalcev je spoznala, da je za njo prišel čas odsloovitve. In kaj je bolj naravnega, da je eden izmed teh pustolovcev v sveti jezici zapalil poslopje, ker je moral vsled storjene pogodbe med rudarji in delodajalci vzeti slovo od lenuharskega življenja, ki ga žive stavkokaški pastirji.

Inozemstvo.

— Mala Črnagora se upira vele-silam: Avstriji, Angliji, Franciji itd. Države so priredile demonstracije s brodovjem proti Črnogorem. To je nad sto milijonov ljudi proti 240.000. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da hočejo s topovi streljati na vrabce.

Vzlie temu je črnogorski kralj Nikita, ki po časnikiški poročili vsled premočnega kadenja cigaret sedaj pada v omedleavico, izjavil, da bo Skader vzel z naskokom. Po nekaterih poročilih je vzel zunanje utrdbe, po drugih je pa že zasedel Skader, po tretjih je pa svojo težko kraljevsko krono ponudil svojemu sinu. Vesti, ki prihajajo iz Črnogore in o on-dotnih dogodkih, nasprotujejo druga drugi.

Konferenca poslanikov se je izrekla, da Skader ostane novoustanovljeni državi Albaniji, Nikita bi pa rad Skader združil s svojo deželico. Tega pa velesile ne trpe in prepovedale so mu, da ne sme osvojiti Skadra.

Grčija, zaveznica Črnogore, je izjavila, da nima prav nič proti temu, ako postane Albanija samostojna država in se ji prideli tudi Skader. Minister notranjih zadev je celo izjavil, da so šli Grki radi tega v boj, da se Balkan ohrani balkanskim narodom.

Po poročilu dunajskih kapitalističnih časnikov ni prizadeta pri tej gonji proti mali Črnogori le Rusija in ima glede tega vprašanja svoje posebne cilje. Ako se Črnogorem posreči osvojiti Skader, tedaj bo Rusija gotovo zagovarjala interese Črnogore.

Avstrijski vojaki imajo vaje ob črnogorski meji. Avstrija se posebej zahteva, da se blokada raztegne na Albanijo in Srbijo, ker Srbija pri obleganju Skadra igra glavno vlogo. Za srbsko stolicu Belgrad zahteva posebne odredbe.

Iz vseh vesti o Balkanu, se da dognati dejstvo, da je politični položaj v Evropi tak, kakor je bil ob začetku balkanske vojne.

— Iz Kantona, na Kitajskem poročajo, da je glavni governer ukazal podrejenim uradnikom, da morajo z vsemi sredstvi delati na to, da se odpravi kajenje opija. Zemljišča, na katerih sadijo mak, naj se konfiscirajo, nepokorne uradnike pa takoj odstavi.

— Zadnji teden so angleške sufražetke, ki spadajo k bojnemu oddelku, skušale zapaliti oder na konjskem dirkališču v Cardiffu. Pod odrom so našli večjo množino bombaža, cunj in steklenice s petrolejem in trpentinom, ki so jih odstranili še o pravem času.

— Francoski in nemški socialistični poslanci se bodo v kratkem sešli v Švici, da se posvetujejo o sredstvih, s katerimi bi pokopali vojaške predloge, ki tvorijo neznošno breme za ljudstvo in so v zamah civilizaciji in kulturi dvajsetega stoletja.

— Anglija se trudi na vse načine, da bi pomnožila svojo armado na suhem. Za zadnje rešilno sredstvo smatra kinematograf. Fotografirali bodo en bataljon in vsakdo bo lahko gledal gibajoče slike zastoj, povrh bo dobil še obed, za katerega mu ne bo treba plačati vinarja. Kdor gosposko opogori na mladeniča, ki bi rad postal vojak, dobi 61c nagrade.

— Po končanem govoru nemškega državnega kancelarja Bethmann-Hollwega, v katerem je zagovarjal ogromne žrtve za militarizem, se je oglasil za besedo soc. poslanec Hugo Haas in je v stvarnem govoru pobil izjavo kancelarja, ter dokazal pogubonost naraščajočega oboroževanja za nemški narod.

— General Ojeda, pristaš Huerte, je s tri sto vojaki izvršil izpad iz Naca, Sonnera. Po kratkem in hudem boju, puščajoč ranjenec in mrtvece na bojišču, se je umaknil pred vstaji za močne mestne utrdbe.

— Ko so se v Spljetu ukrcali avstrijski vojaki na transportne ladje, je prišlo do protiaustrijske demonstracije. Čuli so se pozdravni klici črnogorskemu in srbskemu kralju in bolgarskemu carju. Policija je aretirala več oseb.

— Iz Ottawe, Ont. poročajo, da je bilo priseljevanje v Kanado ogromno. V zadnjem letu. Tekom desetih mesecev je bilo med 345.000 priseljenci 130.000 oseb iz Velike Britanije in 119.000 pa iz Zdr. držav.

DOPISI.

W. Mineral, Kans.

Nesreča nam je ugrabila zopet dva brata. Dne 7. marca je padlo skalovje na br. A. Kovača in ga poskodovalo težko. Zlomilo mu je križ in poleg je dobil še težke poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico v Pittsburg, Kans., kjer je trpel neznosne muke in dne 29. marca umrl. Pokojnik je bil pri treh podpornih društvih in socialističnem klubu. Bratje vseh treh podpornih društev so ga spremili k zadnjemu počitku.

Ko se vrnemo drugi dan na delo, slišimo, da se je zopet pripetila nezgoda. Prihitevši na lice nesreče, izvemo, da je ponesrečil Andrej Komac, član naše jednote in A. S. B. P. D. Rajni Komac je šel kot drugi rudarji na delo do svojega mesta. Ko je dospel na svoje mesto, se je utrgala nad njim debela skala, ki mu je zlomila križ in ga pritisnila tako nesrečno k tlom, da je takoj izdihnil. Bratje obeh društev so mu priredili si- jajen pogreb.

Vsakdo se je lahko prepiral pri obeh nesrečah, kako velikega pomena je podpora organizacija za vsakega slovenskega delavca v Ameriki. Kdor se ni pri nobenem podpornem društvu, naj se pridruži našemu društvu "Orel", št. 19 S. N. P. J. Vsem bratom, ki so se udeležili pogreba, izrekam najtoplejše zahvalo. Rajni- ma bratoma pa bodi lahka tuja gruda!

Mihael Maček.

Gilbert, Minn.

Dne 29. marca je nezgoda pretrgala življenjsko nit bratu F. Tomšiču, članu društva Sparta, št. 61. Rajni Tomšič je prišel na ponočno delo. Delal je do pol desetih zvečer. Ko je prišel na svoj prostor, je naložil nekaj vožičkov, da je očistil svoj prostor. Potem sta s svojim tovarišem zavrtala štiri luknje in napolnila s smodnikom. Pri streljanju so se zapale le tri luknje, v eni se pa ni vnel smodnik. Pokojnik se je vrnil na prostor, da pogleda, kaj je vzrok, da se ni zapalil smodnik. Komaj je pokleknil, že je s silnim pokom razlezel naboj in mu tako silno razmesaril obraz, da ga ni bilo poznati.

Pokojnik je bil star okoli 28 let, doma iz Velikih Lašč, na Dolenskem. V Ameriki je bil kr. 3. let. V domovini zapušča žla- jočo mater in druge sorodnike.

Društvo "Sparta" mu je pri- redilo dne 1. aprila krasen po- greb, katerega se je udeležilo tu- di mnogo bratov društva "Sloven- ski Rudar." Br. Jože Korošec mu je položil lep šopek svežih svetle- na prsa, društvo "Sparta" je pa na krsto položilo dragocen ve- nec. John Štala je govoril na pokopališču govor v zadnji po- zdrav. Njegove besede so navzo- čim segle globoko do sra in v marsikaterem očesu je blestela solza. Po končanem govoru smo opravili verske obrede.

Čenjenji rojaki! Ako niste še pri podporni organizaciji, tedaj se pridružite S. N. P. J., ki je največja slovenska podporna or- ganizacija v Ameriki. Naša jed- nota izplača za prvih šest mese- cev po dolarju na dan bolniške podpore, družih šest mesecev pa po 50c. Posmrtnina pri naši jed- noti znaša \$600. Iz navedenega lahko razvidi vsakdo, da je pri naši jednoti dobro in sigurno za- varovan za slučaj nezgode in ne- sreče.

Joseph Perusich, član št. 182.
Math Zadnik, blag., št. 61.

Manderfield, Mich.

V tukajšnjih rudnikih zahteva- mo osemurni delavnik. Rudarji smo organizirani v "Western Fe- deration of Miners" ako rudar- ski baroni ne bodo hoteli priznati skrajšanega delavnika, tedaj se bo v maju proglasil najbrže štrajk. Poleg osemurnega delav- nika se zahteva tudi povišanje mezd.

Pred enim tednom so rudarji obdržali zborovanje, katerega se je udeležilo do 2000 oseb. U- deležba bi bila še večja, da ni bilo vreme slabo.

W. F. M. je zelo močna organi- zacija, ki šteje približno 75 tisoč članov. Ako bodo rudarski mag- natje ostali trdovratni, bo prišlo skoraj gotovo do splošne stavke. Rudniki so tukaj različni. Ne-

kateri so hladni, v drugih je zo- pet vroče kakor v peklju. V ta- kih rudnikih bi zadostovalo le šesturno delo, ker v njih smrdi in so zdravju škodljivi. Marsikateri delavci je že po enournem delu popolnoma omamljen od plina.

Slovenecem in Hrvatom ne sve- tujem, da bi hodili sem za de- lom.

Na člane društva "Michigan" apeliram, da se naj dne 20. aprila Kdor ne dobiva "Glasiila" naj to sam prijavi upravnštvu ali pa tajniku na prihodnji seji.

Anton Krall, tajnik.

Na potu.

Med bliskom in gromom sem se dne 24. marca pripeljal na "Ze- leni plac" v Clevelandu. Dolgo sem sukal svojo "butico" na vse strani, da sem na "špičkanli" zagledal "Cleveland-Akron Limi- ted" in da sem se s svojo gospojo "Škatlo" lahko vsedel v dobro opremljeno karo, ki me je preko krasnih ohijskih farm potegnila do Barbertona. Po navodilu ne- kega prijatelja v Clevelandu sem toliko časa sukal oči, da sem na nekem voglu zagledal velike kn- pe cevi, po katerih se navadno odteka tista lepo dišča tekočina, katero v Ljubljani po deseti uri- vljavajo Posavci v svoje "lajte", da z njo zalivajo zelje na ljub- ljanskem polju, ki je mogoče vprav radi te po "vigoliah" di- šeče tekočine postalo svetovno znano na severu pod imenom "Kraimer Sauer Kraut", na jugu pa pod znaniko "cappuccio di Carniola." "Aha," sem rekel sam pri sebi, "to je moj štaecjon." Komaj sem stal na tleh, sem zagle- dal na veliki izložni šipi velik na- pis: "Slovenian American Sal- loon." Uberem jo prek ceste. Ali glej pa zlomka salun je imel tro- je vrat. Ko premišljam skozi katera vrata bi vstopil, da pridem na pravo mesto, pride izza vogala že precej priletna ženica. Na obličju sem ji poznal, da mo- ra biti stara slovenska korenina, ki je že mnogo pretrpela v tej do- lini solz. Nekaj časa me ogledu- je, potem me pa vpraša v lepi slovenskini: "Kaj ne, vi ste Slo- venec?" Na to uljudno vpraša- nje sem pritrdil z da, na kar me je pavabila v svoje stanovanje, kjer sem odločil svojo prtljago, in potem odšel v salun. Tukaj sem izvedel, da je prijazna stara ma- mica gospa Dormisheva, gostilni- čar pa naš stari znanec Martin Železnikar.

Prvi večer sva posedela pozno v noč pri čaši penete, svežega piva in okusnega prigrizka. Pove- dati sva si imela dosti in ure so pri politiziranju potekale hitro, da je napolnila ura počitka, ko sva jo še najmanj pričakovala. Ali drugi dan je bilo drugače. Voda, poudgov vodo, kamor je pogledalo oko. Bilo je nekam tako, kot ob "gmej potopu", ko je Noe od vsake živalice nakladal le par v svojo barko. Tekal sem od prodaj- nalne do prodajalne, da si kupim "galoše". Seveda nisem iskal ta- kih, ki pokrijejo le prste na nogi, ampak iskal sem tiste visoke, ki so narejene po vzoru krakov- skih ribičev, da bi jo uhlral kar peš do grvega suhega kotička. Ali ves trud je bil zaman. Končno sem jih moral izposoditi pri ne- kem prijatelju. Ko sem imel o- gromne galoše na nogah, se mi je vrnila tudi korajža in odločil sem se, da pregledam "gmej potop." V začetku pisem hotel verjeti, da sem v Barbertonu. Mislim sem, da me je po noči duh iz "Tisoč in ene noči" prestavil v Benetke, da me malo podraži. Ko so mi prih- jali ti dvomi, se vščipnem za uho in možgani so pričeli delati nor- malno. Spoznal sem britko resni- co, da sem v Barbertonu.

Martin Železnikar in drugi ož- ji prijatelji so me seznanili z vse- mi Slovenci, ki so me povsod spre- jeli prijazno. Prihodnji nedeljo smo se peljali v Kenmore in Ak- ron, kjer sem se seznanil z br. Zureem, tajnikom društva "Dole- njec". Pri polnem vrču vina in pri okusni medeni kranjski pot- vici smo preživeli par veselih ur- ric. Pozneje so zapele tudi har- monike, katerim se je pridružio še veselo slovensko petje. Pozno v noč smo se vrnili v Barberton.

Drugi dan sem šel ogledat naj- večjo in najlepšo farmo milijonar- ja C. O. Barberja, kateremu pra- vijo ljudje tudi kralj vžigalce. Mnogo delavcev bi bilo zadovo- ljnih, ako bi imeli taka stanova-

nja, kakor so tukaj hlevi za go- vojo živino.

Pa še nekaj sem doživel v tem mestu. Prve dni mi je bila vedno policija za petami. Kamor sem stopil je bila sv. Hermandad za- meno. Smatrali so me za orga- nizatorja I. W. W. ali pa A. F. L. Ko so izvedeli, da nisem prišel or- ganizirat štrajkujočih delavcev, so mi dali mir in iznebil sem se neželjenih spremljevalcev.

Slovenci v Barbertonu so zelo naprednega duha in se zanimajo za javno življenje. Vsem, s kate- rimi sem prišel v dotiko, se za- hvalim za uljuden sprejem, po- sebno pa

čunu, ker se mi je zdelo, da mora biti na vsak način več denarja, ter sem prosil društvo, da račune ne odobri prej, da še enkrat pregleda knjige. Toda nato se mi je odgovorilo, da bi moralo biti v resnici več denarja, pa da sem ga jaz poneveril.

Ko so videli bratje — preds. Lah, taj. Hudovernik in blagajnik Bizjak — da je društvo račun odobrilo, so šli dne 31. decembra na Lake Shore Bank, ter lepo na tihem dvignili \$101.80, ne da bi bil živ krst vedel za to in na ta način zavrnil svoto. Na seji, meseca januarja, se je zopet izvoljen tajnik br. Hudovernik izjavil, da ne more prevzeti tajniških knjig od mene. Po površnem pregledu istih, da je pronašel, da znaša primanjkljaj nad sto dolarjev in tako pričel mene sumničati goljufije. Jaz sem odločno zahteval, da naj se še enkrat revizira račun, če se pronajde, da sem kaj po pomoti zakrivil, sem pripravljen društvu povrniti, kar se je tudi zgodilo. Trikrat se je sešel zato določeni odbor k računskim sejam, ter preiskal moje poslovanje, mesec za mesecem, na podlagi števila članov in vseh mogočih dohodkov natančno. Ali vsak mesec posebej sem dokazal s potbočnicami, da sem vse dohodke izročil blagajniku; primanjkljaj je pa le bil. Ko so uvideli, da ne pomaga iskati denarja tam, kjer ga ni, — kakor Ribničan konja — ter da so se v zanjko, katero so meni nastavili, sami ujeli, iz ktere ne morejo ne naprej ne nazaj, jim ni kazalo drugega, na tretji seji priti z resnico na dan. Bivši preds. Lah in taj. Hudovernik sta morala pokazati hranilno knjižico, v koji je stalo črno na belem, da so dvignili dne 31. dec. \$101.80 iz hranilnice, ter tako vlekli mene in društvo po sejah za nos. Meni so dokazali pa \$5.55, kar sem pa v resnici zakrivil po pomoti le \$2.35, ktere sem tudi društvu povrnil.

Kaj so nameravali z menoj in društvom denarjem, je jasno dovolj. Jaz bi bil moral društvu povrniti denar, ali pa se pokoriti za zameženimi okni zanj. In ker se jim ta nakana ni posrečila, so me za kazen suspendirali in za tri mesece besedo vzeli na sejah. Oni ostanejo pa "dobri" člani, kot: tajnik, blagajnik in nadzornik. Čitatelji naj pa sedaj o tem sodijo.

John Jug.

dr. "P. Trubar."

Večina gl. upravnega odseka v Chicagi se je izrekla, da se dopis priobči v "Glasilu". Razlogi so: Društvo lahko kaznuje vsakega brata s suspendacijo, nima pa pravice izreči, da ne sme tri mesece dobiti besede pri društvenih sejah. S takim ravnanjem se kaznovanemu bratu vzame pravico do društvenega porotnega odbora. Ako ne sme govoriti na seji, ne more logično zahtevati, da bi se izvolil društveni porotni odbor, ki naj bi celo afero preiskal in sporočil višji inštanci.

V smislu pravil stran 18, člen XVII. se sme vsak brat udeleževati sej bratskih društev. Društvo lahko vzame le posvetovalen glas bratu družega bratskega društva. Tak brat nima pravice postaviti predlogov. Vsak brat ali sestra, ako se dostojno obnaša, ima torej vstop k sejam vseh bratskih in sesterskih društev. Za besedo mora vprašati in če mu večina na vzočih članov dovoli, sme govoriti. V nasprotnem slučaju pa lahko posluša, o čim se razpravlja na seji.

Naznanila in vabila.

Barberton, Ohio.

Člani društva "Triglav", štev. 48 naj blagovolijo vzeti na znanje, da sem spremenil svoje bivališče. Vse, kar se tiče blagajniškega posla, naj se pošlje prihodnje 436—1. St.

John Balant, blagajnik.

Detroit, Mich.

Zelo važna seja društva "Zvezda detroitskih Slovencev", štev. 121 se bo vršila dne 20. aprila, katere naj se udeležijo člani v polnem številu, da se reši točka, ki jo imamo že meseca na dnevnem redu.

S člani, ki se ne bodo udeležili te seje, se bo ravnalo strogo po sklepu društvene seje, ako se ne bodo opravičili z važnim in tehničnim vzrokom.

Peter Puhek, tajnik.

Cleveland, Ohio.

Obveščam člane društva "Balkan", štev. 133, da naj se zanesljivo udeležijo društvene seje dne 13. aprila ob dveh popoldne (solnčni čas). Priporočam najtoplejše, da vsakdo redno plačuje svoj assement, da ne bo v slučaju bolezniki nikdo v nevarnosti, da izgubi bolniško podporo. V smislu pravil imate čas plačati assement do 25. v mesecu. V nasprotnem slučaju je tajnik primoran izvršiti suspendacijo.

Anton S. Pozarelli.

Barberton, Ohio.

Vsem članicam društva "Slovenke v boj za narod", štev. 150 naznanjam, da sem se preselila. Bodoče naj se vse, kar ima stik s tajništvom, pošilja 436—1. St. Mary Balant, tajnica.

Vesti iz domovine.

LJUBLJANA IN KRANJSKO.

— Ogenj v Zagorju na Krasu. Nakrat sta bili v plamenu Medvedova in Stričeva hiša. Pogoreli sta poploma z vsemi pritliklinami. Doma ni bilo nikogar. Rešili so le živino, drugo je vse pogorelo. K sreči ni bilo burje. Gasili so z gnojnic. Ogenj je povzročila cigareta.

— Velika tatvina. Konec februarja sta bila ukradena iz hleva Janeza Drganca iz Hriba pri Semiču dva štiri leta stara in 480 K vredna vola in vprezna oprema. Isto noč pa tudi posestniku Janezu Gaheku iz Lokve zeleno barvani voz, vreden 120 K. Zjutraj rano je srečal posestnik pri Naraju tri delavce, ki so tirali z voloma vpreženi voz. Vola sta bila velika, rdečkaste barve z belo lisno na križu nad repom, z zakrivljenimi rogovi. Takoj so sumili na Mijo Majčiča, železniškega delavca, ki je pri Drgancu stanoval in se dan pred tatvino poslovil z motivacijo, da gre na svoj dom. Ves orožniški aparat je stopil v funkcijo in posrečilo se je izslediti storilce. Mijo Majčič je najel za to tatvino še svojega očeta Tomo Majčiča in brata Jakoba. Ti so Drganca in Graheka okračali. Izsledili so jih na njihovem domu v Dalogi, občina Jererane, okraj Brinje. Volov pa niso dobili, temveč se je našla pri njih večja svota denarja, skupček za vola in voz. Znani so kot izurjeni brinski tatovi. Kje so vola in voz prodali, se še ni dognalo. Majčiče so zaprli.

— Tatvica iz navade. (Izpred ljubljanskega sodišča). Pred ljubljanskim porotnim sodiščem je bila leta 1876 v Hieflauu rojena Julija Kamnik. Obtožena je bila tatvine. Habjanova je bila radi različnih tatvin že večkrat kaznovana. 9. januarja je bila po odgonu odposlana v svojo domovino občino Kamnik. Prestala je pravkar dveletno kazno v Neudorfski kaznilnici. V Kamniku ni ostala dolgo, temveč je prišla kmalu v Ljubljano in dobila zavetišče v azilu za služkinje. Dobila je kmalu službo, vrnila se je pa še enkrat v azil, da odnese svoje stvari. Pri tej priliki je izmaknila v azilu več predmetov, zlasti obleke. Pri preiskavi so našli ukradene stvari pri njej. Toženka je deloma priznala tatvino. Iz njenega življenja je pa razvidno, da krade vse, kar jej pride pod roke. Tatvina jej je že prešla v kri in meso. Porotniki so potrdili krivdorek glede tatvine soglasno, glede tatvine iz navade pa z osmimi proti štirimi glasovi. Habjanova je bila obsojena na pet let težke ječe.

Ako bi bila bogata gospa, bi rekli, da boleha za kleptomanijo in porotniki bi jo oprostili.

— Zažigalec. (Izpred ljubljanskega porotnega sodišča). Pred ljubljanskim porotnim sodiščem je stal leta 1875. rojeni kajžar Janez Brvar iz Topol, sodnijski okraj Kamnik. 6. junija 1912 se je vrnil obtoženec po desetletni kazni, ki jo je moral prestati zaradi ropu, iz kaznilnice v Gradski. Njegova žena, Marija Brvar, ga ni bila prav nič vesela, ko je prišel v Topole pri Moravčah. J. Brvar ni hotel delati, ko je prišel domov, temveč se je raje potikal po gostilnah. Večkrat je tudi dejal, da bo šel čimprej ko mogoče zopet v kaznilnico, kjer se mu je mnogo boljše godilo nego doma. Razmerje med možem in ženo je bilo zelo napeto in Janez Brvar

je silno sovražil svojo ženo. Poleg hiše je bil prizidan hlev in na podstrešju hleva je obtoženec imel svoje prenočišče. Žena pa je spala v kleti, ker je stanovala v edini sobi hišice njena mati, Neža Borštnar. 21. novembra je vzel Brvar, ko je šel spat, s seboj vžgalice in dežnik. Proti tretji uri zjutraj je zavazila tašča, da sta hiša in hlev v ognju. Družina se je rešila z največjo težavo življenja in sicer so odšli smrti v plamenih s tem, da so poskakali skozi okna. Ogenj je uničil vse: obleko in opravo. Janez Brvar izpove, da je zažgal iz jeze in namena, da uniči ogenj posest njegove žene. Takoj, ko je zažgal, se je kesal, a ni mogel več pogasiti ognja. Porotniki so potrdili vprašanje o zažigu soglasno. J. Brvar je bil nato obsojen na desetletno težko ječo.

— Vlomi v okolici Radovljice. V noči so tatovi vlomili v dveh gostilnah na Lancovem. Bili so zelo predrzni. Vlomili so v gostilniške prostore pri županu Derniču, pobrali denar iz predalov in nato so šli na delo v gostilno k Muleju. Tam so na poseben način vrgli iz okna železno omrežje, prišli v sobo in pobrali okrog 50 kron denarja in se dobro založili s smotkami in cigaretami boljše vrste. Isto noč je

GLASILO

Slovenske Narodne Podporne Jednote

izhaja tedensko

LASTNA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravljanje:
2821 SOUTH 40th AVE.,
Chicago, Ill.

Velja za vse leto \$1.00.

OF THE
SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY
Issued weekly.

OWNED BY THE SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

OFFICE:
2821 SOUTH 40th AVE.,
Chicago, Ill.

Subscription, \$1.00 per year.

ALL PRINTING
TRADE UNION JOINTLY OWNED
CHICAGO, ILL.

Izvanredna kongresna seja.

Za dne 7. aprila je predsednik sklical izvanredno sejo kongresa, da se prične razpravljati o znižanju colnine. Za ljudstvo je ta seja najvažnejša, kar jih je bilo od seje, ko je bila na razpravi Dingleyjeva colninska predloga. Ako bi bil Taft razumel in videl znamenja, bi ga ne bila njegova lastna stranka pustila na cedilu. Taftu ni šlo v glavo, da je ljudstvo spoznalo, da visoka colnina koristi le milijonarjem in ljudskim oderuhom. Posledica tega je bila, da je Taft pri predsedniških volitvah žalostno pogorel, ker so pristaši njegove stranke nastopili proti njemu. Sedanji predsednik ni odlašal s svojimi namerami. Ako bi šlo po njegovih volji, tedaj bi bil sezval kongres že teden dni prej. Ali Clark, predsednik nižje zbornice in demokratski vodja Underwood nista bila z delom še gotova. Tako sta vsaj trdila. Razlogi so pa bili drugi. Demokratični ljudski oderuhi v južnih državah so ravno tako veliki prijatelji roparske colnine kakor industrijski kralji v severnih državah. Underwood je v sorodu z železarsko industrijo v Birminghamu, Ala. Teksanci in Louisijanci tudi niso za znižanje colnine. "Sveti Florijan, zažgi hišo mojega sosedu," molijo zvečer in zjutraj.

V nižji zbornici je vseeno večina za colninsko revizijo, dasi ravno so nekateri demokratje proti. Drugače je v izveznem senatu. Tu se bo dobila večina le s pomočjo mešetarstva, kot je v navadi pri kakšni konjski kupčiji. Rekli bodo takole: "Ako hočete, da glasujemo za colninsko revizijo, potem nam boste dali to in to. Ako se ne boste ozirali na naše želje, se ne bode mo mi na vaše itd." Kakše obljube bo moral storiti predsednik, da v senatu dobi potrebno večino in zadovolji nenasitnost članov najznamenitejše zbornice, na svetu, kakor jo je imenoval neki širokoustnež, se ne bo izvedelo tako kmalu. Kar se izvrši za kulisami, zvedo le oni, ki so prizadeti. Izjeme so le takrat, če mora predsednik ali pa misterski predsednik apelirati na javnost, da razkrinka nenasitnost gotovih krogov in pridobi ljudstvo za svojo stran.

O sedanjem predsedniku vemo le to, da je zastopnik kapitalističnega razreda in da rad ne odneha od svojih načrtov, ako jih smatra za dobre. Ako je prepričan, da visoka roparska colnina rodi monopole in truste, tedaj bo prišlo med njim in trustovci, ki so v javnosti proti monopolom, tajno pa za nje, do hudega boja. Znižana colnina je za dobro vsega ljudstva, visoka colnina pa brani le monopole in daje ljudskim oderuhom moč, da ljudstvo odirajo po svoji volji. Ako bo predsednik imel dovolj moči in energije, tedaj bo zalučal ljudem v obraz, ki v kalnem ribarju za trusovce in monopoliste: "Ne-sramneži!" Mogoče je pa tudi, da bo predsednik pogoltnil gnjev do teh ljudi in bo sprejel njih pogoje. Ako se to izvrši, potem bomo dobili znižano colnino, ljudstvo bo pa moralo na kakšen drug način odračunati davek ljudskim prijavkam.

V interesu ljudstva moramo

zahtevati, da se odpravijo vsi indirektni davki. Delavci, ki za službo komaj 800 dolarjev na leto plača v primeri z bogatinom, ki zasluži 100 tisoč dolarjev v letu, desetkrat več indirektnega davka. Pri vsakem grižljaju kruha, ako kupimo čevlje, obleko ali katero drugo za življenje potrebno reč, moramo plačati indirektni davek. Ker bogatin nima večjega želodeca kakor delavec, zato plača delavec desetkrat toliko davka. Indirekten davek je največja krivica za ljudstvo. Uvozninska colnina je nič drugega kot indirektni davek, katerega plačuje ljudstvo. Jasno mora biti vsakemu, da trgovec ne more plačevati colnine iz svojega žepa. Ako trgovec plača colnino, mora logično za toliko podražiti blago, kolikor je plačal colnino.

Ako nekateri nazadnjaški delavski voditelji, ki ne mislijo tako daleč, kakor sega njih nos, zahtevajo visoko obrambo colnino, tedaj jim ne sledimo. Ti ljudje niso nič drugega kakor trobilo svojih gospodarjev. In če bi bilo res, da bi mezde padle nekoliko, ker bi se znižala colnina — kar se ne bo zgodilo — nimajo ti ljudje z moralnega stališča pravice zahtevati visoke colnine. "Visoko plačo" imajo le stavbinski delavci v nekaterih večjih mestih, ki pa ni tako visoka, da bi odgovarjala današnji draginji. Vsi drugi delavci pa vzlic organizaciji še niso dosegli tistih plač, da človek živi, kot je treba živeti človeku.

Po odpravi visoke colnine je treba uvesti naraščajoči dohodninski davek. Za ta davek niso bogatini. Med vsemi patrioti širrom sveta, ameriški patriot najbolj nerad plačuje davke. On pričakuje, da mu vlada daje, vzame pa patriot sam. Ako se ozremo v našo staro Avstrijo, tedaj moramo reči, da se lahko štejem srečnim, da nas ne vladajo ljudje, ki gorijo za veliko stalno armado in v interesu te armade nakladajo ljudstvu vedno nova davčna bremena. 30 tisoč več rekrutov bodo vzeli vsako leto k vojakom. Gradijo nove trdnjave ob mejah in ogromne drednotke, kakor bi bila Avstrija prva velsila na morju. Vse to pa mora plačati ljudstvo.

Ako nismo drugje zavarovani proti izkoriščanju, nas bo mržnja naših patriotov do davkov vsaj obnavljala za sedaj pred brezmišelnim oboroževanjem — pred militarizmom. Zadnji kongres je vzlic napadom demagogičnega rumenega časopisa mesto treh drednotk dovolil le eno.

Lestvica za dohodninski davek, ki znaša od 1 do 4 odstotkov, lahko postane nevarna, ako ne bi bili svesti, da ne bo predsednik preveč vžigal bogatinov.

Z zdajšnjim zasедanjem kongresa je pričela nova politična zgodovina Unije, ki bo učinkovala tudi na Evropo. Po starem kopitu ni šlo več naprej in kreniti je bilo treba na drugo pot.

Nekaj zgodovine o družini Romanov.

Meščanski zgodovinopisci pojejo zdaj slavo družini Romanov, iz katere "izhaja" batjaska Nikolaj, sedanji ruski car. Ob taki priliki je treba poznati senčnato stran, da si lahko sodi nepristransko.

Pred tri sto leti so bili Poljaki ki gospodarji v Rusiji. Knezi in bojarji so ponudili sinu Zigismundu rusko carsko krono. Zigismund pa tega ni dovolil, ker je hotel veliko moskviško vojskovo upravitelj v poljsko provinco. V tem osodopolnem trenutku je Kozma Minin, mesar iz Nižnjega Novgoroda, vzplamtel ruski narod, da je, pregnal Poljake izpred Moskve, katero so oblegali že dva meseca.

Zdaj so izvolili prvega Romanova. Neka državna listina pripoveduje, da so najpomembnejši in najboljše ljudi sklicali v Moskvo. Kaj takega se seveda danes ne bo zgodilo v carstvu, ki se ima za svojo rešitev zahvaliti navadnemu mesarju Kozmi Mininu, dasi ravno so se ruski carji izkazali vsikdar izurjene mesarje, kedar je bilo treba zadaviti svobodo ruskega naroda.

Kako nastaja zgodovina, pripoveduje državna listina:

"Ker naš neskončno dobrotljivi in troedini hvaljeni Bog na prošnjo njene svete božje matere in v izvišenih moskviških čudodelnikih ni hotel, da bi vse pravoverni krščansko živeli v strašni bedi in da bi resnično, pravoverni, krščanski grško vero zasrmovali Latinci in verniki luterški in bogokletne vere, je v svoji človekoljubnosti poslal svetega Duha v srca vseh pravovernih kristjanov v ruskem carstvu, da je celo do dojenčkov nizzdol postal soglasen sklep."

Ta božji sklep pa ni bil soglasen, kakor nam listina pripoveduje nadalje. Še le po več dneh je bil izvoljen Miha Feodorovič Romanov Jurjev. Sklep se glasi:

"Nad vladimirsko in moskovsko državo, kakor nad velikimi in krasnimi mesti v Rusiji, naj bo vladar, car in veliki knez, kakor tudi samovladar vseh Rusov Miha Feodorovič Romanov Jurjev; izven njega ne smejo inozemski in domači knezi vladati nad carevino Moskovitov, ker je on sin Feodorja Nikitiča Romanova Jurjeva, bratrancea slavnostnega mogočnega gospodarja in carja, velikega kneza in samovladarja vseh Rusov Feodorja Ivanoviča."

Po tem sklepu so zopet molili od 7. do 21. februarja. Izvolitev se je Vsegamogočnemu najbrž dopadla, ker ni z nobenim znamenjem izkazoval svojega nezadovoljstva.

Mladi car je bil star 16 let. Njegov oče je bil menih, katerega so pregnali v kloster. Njegova mati je bila tudi mena. Miha ni hotel nič slišati o carskem sijaju. Njegova mati je bila tudi nasprotna. Končno sta se oba udala "božjemu odloku".

Očeta carja so ujeli Poljaki. Ko so ga izmenjali, je prišel na dvor svojega sina, kjer je postal patriarh — papež ruske države, cerkve, pravi vladar Rusije. Njegovo meniško ime je bilo Filaret. Svoj vpliv je izrabljal tako tiransko, da je kasneje Peter Veliki odpravil patriarhat.

Kdor čita zgodovino Rusije, izve, da so vladarji izvrševali največja grozodejstva. Celotno

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v dr. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: Jakob Miklaucič, Lock Box 3, Willock, Pa.
I. Podpredsednik: Martin Štefančič, R. R. 2, Pittsburg, Kans.
II. Podpredsednik: Louis Skubie, 2727 S. 42nd Crt, Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale, ave., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 4635.

Blagajnik: Martin Potokar, 1625 S. Centre ave., Chicago, Ill.
Zapisnikar: Jožef Kuhelj, 9476 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Anton J. Terbovec, Box 25, Denver, Colo.
Dragotin Pogorelec, 508 Moffat St., Pueblo, Colo.
Thomas Golob, Cor. 8th & Wright St., La Salle, Ill.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, 510 W. 3rd st. Duluth, Minn.
Martin Železnikar, Box 276, Barberton, O.
John Šare, Box 131, Evergreen, Alta., Canada.

UREDNIK "GLASILA":

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 2842 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, se imajo pošiljati na gl. tajnika.

Pritožbe glede nerednega poslovanja, na predsednika nadzornega odseka A. J. Terbovecu.

Zadeve prepirljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Hrastu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemši spremembe naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasilu 2821 40th Ave., Chicago, Ill.

Marco Visconti.

Zgodovinski roman. Italijanski napisal Tommaso Grossi.

Ob vznožju postelje, komaj dva koraka proč od nje, je bil nameščen težek zaboj, napolnjen z zemljo. Na tem je po tedanjih šegi, ki je bila razširjena po celi Evropi, gorel ogenj; zidana ognjišča so bila tedaj še nova iznajdba, in videlo se jih je le malo kje. Na ognju je na trinožniku stal lonec. Bolj spredaj, in sicer prav na sredini sobe, je stala bukovna miza. Štiri slamnati stoli, kakih šest vesel, lesena polica na steni, na kateri so bili razloženi neki krožniki, tri glinene skledice in tri medene žlice, svetle kakor zlato, skrivajo in mreža za ribji lov — je bilo revno pohištvo tiste sobe.

Pri mizi pod železno svetilnico je sedela stara Marta, utopljenčeva mati, in je predla. Njen obraz, ki je bil pač vel a vendar ne medel, z maloštevilnimi gubami, nje na vitka rast, njeno odločno gibanje je kazalo močno in zdravo nprav, katere niso mogle upogniti težave in neprijetnosti revnega življenja. Toda tisto čelo, s katero je sicer odseval blažen mir, je bilo sedaj zatemnjeno vsled neke nedavne in nenavadne žalosti. Kdor bi jo bil sedaj privikar videl, bi jo bil lahko zapazil na njenih licih neko bledeost, katere ji je sicer mogla biti tuja, in bi bil uganil, da tiste oči, zatekle in zdelane po premnogh izliti solzah, vendar niso bile vajene joku.

Uglobljena v molitev je gihala ustnice, toda od njene tihe molitve se ni moglo slišati drugega neke šepet zadnjih zlogov; videlo se je pa, kako je izgovorjene besede spremljala s pogostim, po božnim pripogibanjem glave.

Večkrat se je ozrla na tisto posteljo in obračala proti nebu tako otožen pogled, da je bila oči vidna njena notranja želja, katero je pošiljala Bogu, naj bi izvolili poklicati k sebi še njo in združiti jo zopet z njenim Arrigozom. Miha je imel pleča obrnjena proti mizi; sedel je pripognjen k ognju in mešal neko proseno kašo z mlekom, ki se je kuhala v loncu. Na njegovem licu je bila izražena neka bolj surova in trda žalost, ki je nekako nagibala k nevolji in jezi. Obrnil je bil rame na proti ženi nalašč zato, da bi je ne videl in da bi njena žalost ne povečevala njegove, in tako je delal svoje delo, ne da bi dvignil glavo.

Ko je poteklo po priliki pol ure, je žena vstala, snela preslico, šla k ognju in vzela doli lonec; na to je stopila k polici, in ker je bila vsa zamišljena v svoje molitve, je potegnila doli vse tri skledice in jih položila na mizo, pri stavivši k vsaki še žličo. Ker je bila že toliko let vajena temu delu, so ji roke pri tem že same tekle in delale po navadi. Na to je vložila v vsako skledico nekoliko jedi in poklicala: "Miha! pojdi-te večerjati." Toda, ko se je na

njen klic mož bližal mizi, se je žena spomnila, da je pripravila jedno skledo praveč. Zato jo je hitro vzela in položila na tla, kakor da bi bila napolnila za psa. Mož je vendar opazil, kako naglo in vzne mirjeno je to storila; videl je, da je stala na mizi še tretja žlica na navadnem mestu; in ker je uganil, da se je to zgodilo vsled njene razmišljenosti, ko je za sinu tako goreče molila, je obrnil obraz na drugo stran, da bi se ne pustil videti ginjenega, vzela svojo skledo in se vrnil tja, od koder je bil prišel.

Marta je povesila glavo na prsi, potem pa, ko se je nekoliko osrčila, je poklicala psička po imenu. Ta je komaj nekoliko vzdignil glavo izmed tačice, zmigal polahkoma z repom, a se ni zganil s svojega ležišča. Zato je ona stopila k postelji, ga je pogladila in pomilovala ter vzdignila ga in nesla tje k skledi. Poprej ni nikoli marala zanj; vedno je bila nasprotna temu, da so ga redili, kajti bile so slabe letine, in zdela se ji je nespametno držati onega nepotrebne gasta pri hiši. A sedaj, ko ni bilo več Arrigozza, se ji je dozdevalo, da bi onečastila njegov spomin, ko bi se ubogi živalici slabše godilo nego prej, dokler je on skrbel za njo, ali če bi bila od koga zmerjana, zaničevana, in če bi je sploh nikdo ne ljubil.

Psiček je po svoje zahvaljeval gospodinjcu za njeno nenavadno skrb, dobrikaje se ji z nekim glasom, ki je bil skoro podoben človeškemu stokanju, nazadnje je sklonil gobec k sledi, polizal nekaj malega in na to skočil nazaj na posteljo ter se sključil kakor poprej. — Tudi ta uboga živalica ne mara živeti brez njega, si je mislila starka, ki ga je ves čas opazovala. Na to se je vsedla in prekrizala ter je začela jesti. Zala je nekaj žlice tiste kaše, potem ko je že dolgo mešala po skledi, a ni ji šlo v slast. Ko je pa videla, da nese njen mož skledo nazaj na mizo, se je hitro posilila in požrla zaporedoma kake tri žlice, da bi on videl, kako zvesto je.

Miha se je zopet vsedel k ognju. Ko je tedaj ona opazila, da je bila nazaj prinešena skleda še skoro polna, jo je vzela v roko, stopila k njemu, prišla ga rahlo za ramo in mu rekla: "Za božjo voljo, Miha, jejte; tako ne boste mogli stati po koncu; celi dan ste še skoro tešči. Brodar je zmajal z ramenoma, ne da bi zinil. Žena njegova je pa nadaljevala žalostno: "No, jejte vendar vsaj nekoliko! Ali hočete sestrdati? Nikar se ne zapuščajte tako! Tega ne smete storiti že zaradi mene ... kaj naj počnem, če še vas ne bo..." Toda jok ji je zadušil besede.

"Ali ne prenehate še s tem svojim jokom?" je tedaj jel kričati brodar: "ves božji dan le tako!" in ko si je tudi on z roko otrl solze: "Kaj ga nemara obudite od smrti? Pri moji duši, jaz ne morem več prestajati!"

Nesrečna žena je potisnila nazaj v se svojo žalost, ki se ji je oklenila okolo srca; s pregačo si je obrisala oči in je zopet začela prestiti.

Dolgo časa sta bila tiha oba. Žena je opravljala svoje delo in pogledovala včasih moža, kateri je sedel na nizkem stolu s komolci, oprtimi na kolena, in z glavo v rokah; dozdevalo se je, da joče.

Konečno je ta vstal, prišel k ženi in se vstavil pri njej; hotel se ji je pridokrikati in jo s prijaznimi besedami odškodovati za žalost, katero ji je prizadel s svojim prejšnjim nesmiselnim govorjenjem. Torej je rekel: "Tako, Marta, hočem pa storiti kakor želite vi, bom jedel, da vas zadovoljim." In res je začel jesti. "Slišite, Marta," je kmalu na to zopet nadaljeval, "jutri popeljem, v Dervio našega župana; z denarji, katere primem za vožnjo, plačam mašo za Arrigozza, plačam jo v Luganu, kjer ni prepovedi." "Mašo sem že naročila jaz," je odgovorila žena, in kazalo je volno, katero je predla: "Vidite," je dejala, "ta je prav za luganskega župnika; delo bo nadomestovalo miloščino za mašo."

Brodar je stisnil ustnice, ki sta se mu začeli tresti. Tako je bil ginjen, da le s težavo je zadrževal solze; v njem se je obudilo tako nežno sočutje in ljubezen do stare tovarišice svojega življenja, da je bilo to nekaj bolj močnega, bolj svetega in bolj ginljivega nego prva goreča ljubezen, katero je imel do nje v letih njene mladosti.

DVANAJSTO POGLAVJE.

Bilo je že pozno. Slišalo se je le še zamolklo šumenje jezera; včasih je veter popihal v vrhe kostanjev, ki sta zakrivala brodarjevo bajto. Nenadoma je pes, ki je bil sključen na postelji, privzdignil svoj gobček, zadril ušesi in začel režati, in kmalu na to je poskočil in stekel proti durim, ježno renče in lajaje glasno, kolikor je mogel. Miha in njegova žena sta jela poslušati. Slišala nista nič nenavadnega, ampak le običajni šum. Mož je vendar odrnil zapah, odprl in šel ven. Slišal je tam pri Limonti drugega psa lajati; bil je ribičev pes. Zlezel je na neko skalo, ki je bila za njegovo hišico, pogledal proti vasi in videl, da se je na tisti strani nebo žarelo, visoke pečine, pa so bile razsvetljene od neke trepetajoče in nestalne svetlobe, katero je moral pač gotovo provzročevati kak požar. "Ogenj v Limonti!" je zavpil in tekel hitro na tisto stran, da bi pomagal, kar bi mogel. "Varujte se nesreče," je zavpila žena za njim in na to se vrnila v hišo, kjer se je vrgla na kolena in je začela goreče moliti.

Gredé naprej je slišal Miha neke krike iz vasi; kmalu na to še druge, ki so prihajali od različnih strani in celo z gore, kakor tudi od obrežja. Početkom so bili kriki le posamezni, in se je moglo še razločevati, od katere hiše prihajajo; a potem so jeli naraščati in so se kmalu pomešali v splošno, obupno vpitje.

Prišedši na neko višavo, se je prepričal, da je bilo vžgano nalašč, kajti goreli ste hkrati dve hiši, vsaka na nasprotnem koncu vasi. Začel je pazno poslušati, položil je dlan za uho, da bi bolje lovil glas, in tako je mogel razločiti med tistim glasnim vpitjem neke pretilne vsklike in kletvine. Upri je svoje oči na trg pred cerkvijo in zapazil, da so med divjim vrvenjem ljudstva blesketali oklepi in sulice. Tedaj je jel slutiti, kaj bi moglo biti, in žal, uvideval je vsak hip bolj, da se ne moti.

Požar je naraščal, in kmalu je bila cela vas v ognju. Voda v jezaru je zarudela. Videlo se je neke ladje odriniti od kraja; ljudje v njih so veslali na vso moč. Od začetka so bile rudeče tudi te ladje in ljudje, toda čim bolj so se oddaljevale, tem bolj je ugaševala svetloba na njih; nazadnje jih je bilo komaj videti v mraku pluti naprej. Sedaj so se skrile očem, a sedaj so se za hip zopet prikazale v zadnjih svetlobnih trkah, ki so skakali sem ter tja po jezeru, dokler se niso popolnoma izgubile v neskončni nočni temi.

Brodar je hotel že kar hiteti naprej in skočiti med tiste razbojnice, ki so vse pokončevali, toda zadrževala ga je misel na njo, katero je bil pustil samo v ubožni koči.

Ko je tako omahoval, je zaslišal, da so tam blizu zasumele vede, kakor bi jih kdo premikal, in začutil je tudi stopinje. Stopil je za deblo neke stare oljke, in pri svetlobi, katero je pošiljal požar celo do tja, je zagledal neko ženo z dojenčkom v naročju in še neko deklico, katere se je držala za njeno krilo. Žena je vlekla tudi kravico za seboj. Uboga žival se je ustavljala in je pogledovala nazaj proti vasi. Žalovala je menda po zapuščenih jaslin in je mrla. Na njeno mukanje je odgovarjalo drugo od raznih daljav in strani: bili so namreč še drugi nesrečniki, ki so prav tako spravljali proč svojo družinico, kravico in še kaj drugega, kolikor so mogli.

Miha je takoj spoznal ženo. Stopil je tedaj pred njo, poklical jo po imenu in vprašal: "Kaj se godi tam doli, povejte mi, ali se more na kak način pomagati?"

"Samostanski vojaki so vžgali vas," je odgovorila prestrašena žena, "in sedaj pobijajo vse tiste, katere morejo uloviti. Oh, moj Bog, kaj sem morala doživeti; nočoj je zadnja noč za Limonto izgubljeni smo! Bog nas kaznuje za kako hudo pregreho."

"Miha!" je pridejala še na to s prosečim glasom, "ker vas je Bog poslal tu sem, storite mi to dobroto: pomagajte mi vleči naprej to žival, ki je sedaj vse, kar mi ostaja za vzdrževanje mojih ubogih otrok."

Brodar je prijel s pravo roko vrv, v levo naročje je vzel pa deklico, katere je prej jokaje z gostimi koraki skušala slediti nagli hoji materini. Tako so se napotili vsi skupaj proti Bellagiu.

Bog vam povrni stokrat in se usmili vernih duš" je prosila uboga reva. "Dobro delo, katero delate meni, ubogi vdovi, vas bo čakalo na unem svetu in bo v prid tudi dobri duši vašega Arrigozza ... Ah! Miha, vi ubožec ste se smilili vsakomur v vasi; po vseh hišah se je govorilo le o vaši nesreči. Toda že jutri koliko jih bo moralo jokati po sinu, in tisti bodo že blagrovati vas, da ste ga izgubili le tako po nesreči!"

On je šel naprej, nekaj ga je dušilo v grlu; pogledoval je včas na plamete vas, včas na svojo bajto. A ko je spravil iz nevarnosti vdovo in njeno družinico, je stekel hitro dom.

Koj ko je stopil v hišo, je videl, da se mu bliža mož na pol v železju opravljen, in mené, da je to jeden tistih razbojnikov, ki so pustošili Limonto, je naglo segel po železnem drogju, ki je bil za

vratmi, in stopal odločno proti njemu. Toda vojak mu je zaklical:

"Miha, kaj me ne poznate?"

"A, Lupo! Tudi ti si prišel s tistimi psi?"

"Bog me varuj! Pritekel sem, da bi vas rešil, a nisem dospel o pravem času, kajti vojaki so o mojem prihodu že bili tu, in zdaj je vse v plamenu, in naši ljudje so deloma pobiti, deloma so zbežali. Sedaj, ko se ne more s silo nič več opraviti, je treba poskusiti s kako zvijačo, da se zabrani vsaj še nedovršeno zlo in da se iztrga iz krempljev teh zlodejev tisti, katere so polovili žive ter jih hočejo poobesiti jutri, kakor mi je pravil ribič Štefan, katerega sem srečal na jezerskem obrežju, ko sem šel sem gori."

"Ti mili Bog, jaz bi že šel, toda ... In pa kaj moreva storiti sama proti tolikemu številu?" je rekel brodar.

"Nisma midva sama, je še kedo, ki naju čaka, in pa jaz sem si tudi izmislil neko vojno zvijačo; a pri tem potrebujem vaše pomoči, zato sem vas prišel nalašč iskati, ker vem, da ste srčen človek."

"Moj Bog!" je ponavljal Miha, "saj vidiš ..."

Toda njegova žena, ki je uganila, kaj ga zadržuje, je posegla vmes: "Ni treba misliti na me;

angelj varuh bo čuval našo hišo, in če bi tudi ... saj se pa s tem skaže ljubezen do bližnjega, in dolžni smo ... o pojdite, le pojdite."

"Bog vas obvari!" je rekel na to Miha in hitro odšel z Lupom. Po poti mu je ta razodel svoj naklep; razgovarjaje se o njem, sta še popravila, kar se jima je zdelo potrebno, in na to se je vsako pripravil na svojo vlogo. Ko so se približali vasi, je šel Lupo po neki stranski poti, in je poklical seboj druge štiri Limontine, ki so bili oboroženi s sekirami in noži in so ga čakali skriti v nekem kamolomu. Miha, popolnoma brez orožja, celo brez palice, je pa šel naravnost na trg pred cerkev, kjer so bili zbrani samostanski vojniki. Komaj so ga ti ugledali, že mu je jeden tekel naproti z golim mečem, da bi ga vsekali. Toda brodar je dvignil roki, predno je vojak dospel do njega, in je zavpil: "Isčem vašega poveljnika, ali se ne kliče Bellebuono?"

(Dalje prihodnjič.)

Kje je moj stric Jakob Frenk, doma iz Rjavč, okraj Volovsko, hišna številka štev. 10. Kdor ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ali naj se pa sam zglašajo Martin Frenk, 3435 Broadway Cleveland, O.

(Advertisement)

Kaj je nečista kri?

Nečista kri je tista, katere je obložena z nečistimi ali strupenimi snovmi, katere bi pravzaprav morali odstraniti razni organi. Ogrce, črnave, opahki, kožne bolezni, bule, otekline, žive rane, splošna slabost so navadni znaki nečiste krvi.

Severov Kričistilec

(Severa's Blood Purifier)

je zanesljivo in hvalevredno zdravilo, ki zelo uspešno učinkuje v takih slučajih. Cena \$1. steklenica

Severova Zdravila naprodaj so v vseh lekarnah. Ne vzemite drugih. Vprašajte za Severove. — Ako jih vaš lekarnar nima, pišite nam. —

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Prekinjeno delo.

Naše vsakdanje življenje bi moralo biti tako urejeno, da bi ostali čvrsti in da bi mogli v polni meri uporabiti svoj čas in svoje zmognosti. To bi učinkovalo na nas, da bi bili zdravi in močni. Noben naših organov ne sme prekiniti svojega dela v škodo celega telesa.

Pa tudi največja skrb včasih ne more preprečiti, da se delovanje kakega organa zmanjša ali da se sploh ne prekine. Dogaja se, da noče želodec sprejemati hrane ali vsaj toliko ne, kot jo potrebuje telo. Včasih prenehajo jetra ali kak drugi organ z delovanjem in posledica je, da človek postane zaprt. V takih slučajih, ko so oboleli prebavni organi, je najboljšo sredstvo

To vino Vam očisti celi sistem, brez bolečin in drugih nepravil. Ojači Vam tudi prebavne organe in s tem celo telo.

USTVARI DOBER TEK,
POSPEŠI IZLOČITVE IN
OLAJŠA ZAPRTNICO,
NOTRANJE BOLESTI IN KRČE,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Vspešno je pri vseh takih boleznih, pri kojih trpi želodec in pri kojih opazimo zmanjšanje teka, zaprtnice in slabost. Priporočamo jo pri nemoznosti, povzročeni po neprebravi in pri nerednem perilu, povzročeni po kronični zaprtnici.

V LEKARNAH

JOS. TRINER,

UVAŽALEC IN IZVAŽALEC.

1333.39 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Kenilworth.

Roman. Spisal Walter Scot.
Poslovenil J. Z.

— Pa kakšen je bil? ... Ali je ozdravil vašega konja? — so vprašali krog stojičih poslušalci.
— Kako naj vam to povem? ... Dišalo je čudno, pa tudi okus je bil nenaraven ... Bil sem tako predrzen, da sem dal v usta kosček, ki je bil tako velik kot grah. No, okus je bil po kislu, brinju in trepetliki, dasiravno nista brinje in trepetlika še nikdar koristila. Ako je res kovač Vajland odšel, tedaj se bojim, da bo živina vedno bolna.

V tem trenutku je zdravniška domišljavost tako močno učinkovala na Vajlanda, da je prikimal in se nasmehnil resljanu, dasi je bil v nevarnosti, da ga spoznajo, ker je čul nepristransko hvalo o njegovi živinozdravniški praksi.
— Boljše je, — je segel vmes človek v črni obleki, — da poginemo vsled nadlog, ki jih nam pošilja Bog, kakor da bi klicali satana na pomoč.

— Res je tako, — je pritrdila Žrjavova. — Čudim se, da je Jakob svojo dušo izpostavil nevarnosti, da je ozdravil drob kljuseta.
— Gospa, res je tako, — je odgovoril Jakob. — Ali kljuse je bilo lastnina mojega gospodarja ... Sploh se naj pa vsakdo drži svojega. Pridigarji naj ostanejo pri molitveniku, konjski hlapci pa pri konjski krtači.

— Vendar je pa satan tega kovača vzel ob pravem času, — je zopet pripomnila gospodinja. — Danes jutraj je iskal policaj starega strica Pinijvinka, sodnika za čarovnike, da bi šel z njim v Vajthor, da zagrabijo Vajlanda in potem zasliši. Sama sem pomagala Pinijvinku nabrusiti ščipalne klešče in čitala sem tudi nalog sodnika Blindasa, da se Vajlanda aretira.

— Bežite, bežite! — je rekla perica Krenkova, ki je bila katoličanka. — Satan je zopet vodil za nos policaja, sodnika Bindasa in sodnika za čarovnike. Kovač se ravno toliko briga za klešče Pinijvinka, kakor za vas ... Preljubi ljudje, povejte vendar, ako ima satan med vami res tako veliko moč, da vam lahko pred nosom odnese vaše kovače in rokodelce. Ko so bili tukaj še dobri opatje v Abingdonu, je bilo drugače. Imeli so blagoslovljene sveče in vodo, relikvije in druge svete reči, s katerimi so spodili satana v peklo ... Zahtevajte, da vaši krivoverški pastirji storijo isto ... Ali naši so bili nekaj drugega!

— Res je, stara mamica, — je odgovoril hlapec. — Tako je rekel tudi Simpkins iz Sinisburna, ko je župnik poljubil ...
— Tiho, tebec — je dejala žena. — Tak brezverski hlapec, ne bi smel niti govoriti o katoliški duhovščini.

— Seveda ne, — se je režal hlapec. — Katoliška duhovščina se danes ne briga zame in ne za vas. Kako je bilo preje ...
— Zda je Krenkova pričela oštevati hlapce, Tresljan in Vajland sta pa odšla v gostilno.

Komaj sta vstopila v zasebno sobo, kamor ju je peljala gospodinja, ki je naročila svojemu soprogu, naj prinese jedi in pijače, je pričel Vajland ponosno:

— Gospod, zdaj ste se lahko prepričali, da nisem lagal, ko sem govoril o svoji izurjenosti. Ubožni konjski hlapci, ki so v mnogih slučajih najboljši sodniki, vedo, koliko je treba zaupati mojemu zdravniškemu znanju. Gospod Tresljan! Vi bodite priča, da me ni drugo kot obrekovanje pregnalo iz mojega bivališča.

— Ostanem tvoja priča, moj prijatelj, — je odgovoril Tresljan. — Ali sedaj ne govorite več o tem, ako nečete, da vas bodo zaprli, da se bodete v ognju in dimu spremenili v nič, kakor vaše bivališče.

— Bog jim odpusti, da zamenjavajo znanost s prepovedanimi čarovnijami, — je vzkliknil Vajland. — Jaz naj bi verjel, da je izurjen ranocelnik, kar so drugi ljudje ali pa čarovnik.

— Bog obvaruj! — je rekel Tresljan. — Tiho ... krčmar prihaja.

Kmalu je vstopil krčmar, kateremu je sledil 21letni deček imenom Sampson.

— Rad bi videl, — je pričel krčmar, ko je postavil steklenico

vina na mizo — da bi vrag vzel mojo ženo in družino, mesto kovača Vajlanda, ki ni zaslužil takega odlikovanja od satana.

— Tako mislim tudi jaz in bom na to idejo izpraznil čašo vina, — je menil Vajland.

— Pa ne radi tega, da bi zagovarjal človeka, ki je stopil v zvezo z hudičem, — je rekel krčmar, ko je izpraznil kozarec, — marveč radi tega, ker človek rajše občeje s tucatom takšnih sleparjev kot je Vajland, kot pa z učlovečenim hudičem, ki je zaplenil hišo in dvorišče, postelj in mizo.

Tožbe siromaka je v tem trenutku prekinil glas njegove zakonske polovice, ki ga je opominjala iz kuhinje, zakaj lenuhari.

Komaj je krčmar zapustil sobo, je Vajland izpustil jezo nad krčmarjem. Imenoval ga je strahopetca, ki tako pleše, kakor mu velevala žena. Ako bi konja ne potrebovala počitka, tedaj bi Tresljanu svetoval, da je boljše zapraviti denar v kateri drugi krčmi, kakor pri rogatem bebuu Žrjavu.

Sklebsa si slanino in govorniki nogami je kmalu potolažila njegovo jezo, ki se je spremenila celo v veselje, ko je krčmar postavil na mizo pečenege kapuna.

Po tedanji navadi sta sedela gospod in sluga skupaj pri mizi. Zadnji je obžaloval, da posveča njegov gospod tako malo paznosti obedu.

— Jedila so gotovo preprosta za vas, plemeniti gospod, — je pričel Vajland, ko so kosi kapuna drug za drugim izginjevali v njegovih ustih. — Ako bi bili toliko časa živeli v oni jetniški luknji, v kateri se nisem upal skoraj kuhati, ker sem se bal, da me dim izda, bi smatrali tudi vi pečenege kapuna za najboljšo jed na svetu.

— Prijatelj, ali vam gre v slast, toliko boljše! — je rekel Tresljan. — Toda hitite z obedom, ta kraj ni varen zate. Mene pa silijo opravki, da nadaljujem svojo pot.

Konjema sta dala najnujnejši počitek, potem sta na potovala do Bradforda, kjer sta prenočila.

Prihodnje jutro sta bila zgodaj v sedlu. Brez važnih dogodkov sta prepotovala grofovino Viltšajr in Somerset. Tretji dan opoldne po odhodu iz Kunnarja, sta pa bila na posestvu sir Robsata, ki je mejilo ob Devonšajr in se imenovalo Lidkot.

(Dalje prihodnjč.)

Odlomki iz zgodovine Zdr. držav.

Sothelu je sledil Ludwell, ki je prišel leta 1689 v naselbino. Vladal je šest let. V naselbino se je zopet vrnil mir, ker je skušal popraviti krivice svojega prednika. Leta 1695 je prišel v naselbino sir Ivan Arehdal, tudi solastnik. Za njim je Henderson Walker vladal mirno in kolonija je pričela procvitati. V letu 1704 je Robert Daniel hotel uvesti anglikansko cerkev. V tej dobi se je pomnožilo prebivalstvo kolonije. Južno od reke Roanoke so se razprostirale lepe farne in vrtovi. Naselniki so prišli iz Virginije in Marylanda. Kvakerji so dospeli iz Nove Anglije in Delaware. V letu 1707 se je naselilo večje število francoskih hugenotov. Kakih sto nemških družin je zapustilo obrežje reke Rene in se isesilo v North Carolina. V naselbino so dospeli kmetje iz Švice in so ob ustju reke Trent ustanovili Novi Bern.

Indijanci so zkoraj izginili iz North Carolina. Kužne bolezni in opojne pijače so močne rodove skrčile na nekaj glav. Nekateri rodovi so že popolnoma izginili, drugi so pa šli komaj tucat bojevnikov. Svet, ki je bil nekdanj lastnina Indijancev je prešel v last belih naselnikov potom kupčije, goljufije in sile. Domačini bi se radi maščevali, pa so bili preslabi, da bi prijeli za bojno sekuro. Od vseh rodov so ostali le še Coree in Tuscarora Indijanci. Ali tudi za te se je bližal dan popolnega uničenja. Spor, ki je končal s popolnim porazom Indijancev, je pričel leta 1711.

V septembru istega leta je zemljemere Lawson dobil nalog, da napravi zemljevid North Carolina. Indijanci so mislili, da merijo zemljo, da bi jih zopet pregnali z njih lovišč, so ujeli Lawsona in ga postavili pred indijanski svet, ki ga je obsodil na

grmačo. Dne 22. septembra so se dvignili Indijanci in napadli posamezne naselnike. Naselniki so takoj organizirali milico, kateri so se pridružili Cherokee Creek, in Catawba Indijanci. Združene čete so kmalu pognale Indijance v njih trdnjavo, ki je stala v severnem delu okraja Craven. Indijanci so bili tako dobro utaborjeni, da jim niso mogli do živga in naselniki so sklenili mir z njimi. Na potu domov je pa četa Barnwella opustošila neko indijansko selo in vojna je pričela znova.

Prihodnje leto v septembru je izbruhnila rumena mrzelica v pokrajinah južno od Pamlico Sounda, ki je zahtevala mnogo žrtev med prebivalci. Mejem je pa došel James Moore, polkovnik iz South Carolina s polkom milice, ki je sestala iz Evropejcev in Indijancev. S to četo je zasledoval Tuscarorovec od njih glavne trdnjave ob potoku Cotentnea. Trdnjavo je oblegel do marea in jo potem vzel z nasokom. Zajeli so osemsto bojevnikov. Moč bojevit tega rodu je bila zdrobljena in uničena. Vzlic temu so pa bili glavari Tuscarorovcev raznega mnenja: ena stranka je bila za nadaljevanje vojne, druga pa za mir. Nesporazum je razdelil rod v dva tabora. Stranki, ki je prosila za mir, so dovolili naseliti se v okraju Hyde. Stranka, ki je bila za vojno, je pa zapustila svoja lovišča, in je korakala preko Virginije, Marylanda in Pennsylvanije, kjer so se združili z Oneida Indijanci, ki so bili v sorodu. Tuscarorovci so postali šesti narod v ajrokeški (iroquois) zvezi.

Leta 1729 se je Carolina razdelila v južno in severno. Vsaka provinca je dobila kraljevskega guvernerja. Vzlic vojni z Indijanci in upadu Špancev leta 1744 se je severna naselbina dobro razvila. Naselniki so bili zelo svobodoljubni. Ob času Sothela so izjavili, da ne plačajo centa.

XVIII. South Carolina. V januarju 1670 so lastniki Caroline poslali pod poveljstvom Jožefa Westa in Viljema Sayleja majhno četo, da poišče pripravo mesto za naselbino med ustjem reke Cape Fear in St. John v Floridi. Obrežje se je razprostiralo skoraj štiri sto milj daleč in je bilo zelo prilagodno za naseljevanje. Ekspedicija se je izkrcala v Port Royalu, kjer so pred osem sto leti Francozi na nekem majhnem otoku uklesali v kamen lilije.

Ladje so se usidrale blizu Beauforta. Ali naselnikom ni bila všeč pokrajina in odjadrili so severno in se izkrcali, kjer je bilo obrežje visoko. Tu so ustanovili Old Charleston. Danes je od te prve naselbine ostal le še jarek, ki je obdajal forto, na zemljišču, na katerem je nekoč stala naselbina, pa raste bombaž.

Sayle je postal guverner, West pa trgovski agent naselbine. Naselnikom so uročili Lockejevo ustavo, za katero so se toliko brigali, kakor da bi je ne bilo. Organizirali so vlado po svoje in na temelju zdrave človeške pameti. Ljudstvo je izvolilo pet svetovalcev in družih pet so imenovali lastniki. Tem desetim je predsedoval guverner. Dvajset zastopnikov, ki so jih izvolili naselniki, so pa tvorili zbornico. Tekom dveh let se je ta vladni sistem popolnoma udomačil.

V začetku leta 1671 je umrl guverner Sayle. Njegovo mesto je prevzel West. Po preteku nekaj mesecev je došel v naselbino sir Ivan Yeamans, ki je bil guverner severne province. Lastniki so ga imenovali najvišjim sodnikom. S seboj je pripeljal zamorske sužnje, ki so morali delati na polju.

Naseljevanje iz Anglije ni usahnilo, ker so bile razmere zelo ugodne za naselnike. Vsak naselnik, ali kdor je privedel s seboj enega sužnja, je dobil sto petdeset akrov sveta. Zemlja je bila rodovitna. Kužne bolezni in vojne so pa skoraj popolnoma uničile Indijance. Nekaj let preje so Angleži osvojili Novo Nizozemsko. Nizozemci so bili zelo nezadovoljni z vlado vojvoda Jorškega in pričeli so zapuščati svojo novo domovino. Lastniki Caroline so poslali več ladij v New York, katere so naložili s pridnimi in nezadovoljnimi ljudmi in jih odpeljali na svoje troške v Charleston. (Dalje prihodnjč.)

0 krompirju.

Domovina krompirja je Amerika. V Evropo so ga prinesli Španci, ko so osvojili Peru. Že v sredi 16. stoletja so sadil krompir po Nizozemskem in Italiji. Kmalu nato so ga prinesli tudi v Avstrijo in Nemčijo. Prebivalstvo ni nikjer sprejelo nove rastline rado, temveč jo je sadilo le z največjim nezaupanjem in mislili so, da povzroča različne bolezni. Kjerkoli je pobrala ena in ista bolezen več ljudi, tam so gotovo trdili, da jo je povročil krompir. Povsod so morale vlade siliti ljudi, da so nasajali krompir in dostikrat so ponoči kmetje izkopavali krompir, ki so ga bili že dan nasadili vsled ukaza oblasti. Več kot pol stoletja je trajalo, da so izginili vsi predsodki zoper krompir. Krompir, ki ga jedo dandanes v vsaki družini vsak dan, so jedli ljudje do pričetka 19. stoletja prav malo, bil je nadomestilo za sirovo maslo in so ga jedli s kruhom. Krompir se dandanes predela v velikih množinah v žganje, veliko važnost ima tudi kot krma za živino. Tudi suše ga in konservirajo; tak krompir se ohrani leta in leta. Pri sušenju postopajo tako-le: krompir snažijo v pralnih strojih, ga skuhajo v pari, seveda ne toliko, da bi postal mehak. Nato ga stresejo v sušilnico, kjer ga zmečkajo. Zmečkan krompir pride med dva sušilna valjarja, ki ga še bolj zmečkata in obenem sušita. Nato oddrgnejo zmečkani krompir z noži od valjarjev in denejo zmečkano maso v ohlajevalnico. Tukaj je tudi naprava, ki stresa krompir v vreče. Zmečkanega in suhega krompirja prodajo prav mnogo za krmo konj, goveje živine in prešičev.

Svete vode.

Amawriju Talbotu, višjemu angleškemu uradniku v Nigeriji (zapadna Afrika) se je posrečilo kot prvemu Evropejcu videti dvojce največjih svetinj domačinov. Talbot je rad hodil po krajih, kamor še ni stopila noga Evropejca. Nekega dne je prišel po naključju v bližino "Jezera mrtvih". Vzlic temu, da so se njegovi spremljevalci uprli nadaljnjemu prodiranju v smeri proti jezeru, je vseeno prišel do obrežja, katerega je skrbno preiskal. Na obrežju je vladala tihota, na katerem mrgoli vsakovrstne divjačine. Noben lovec ne sme tu loviti divjačine. V jezeru je polno različnih rib, stražijo ga pa krokodili. Domačini verjamejo, da povzroči bolezen, vojno in druge nesreče duše, ki plavajo v trumah nad jezerom in ki se včasih razkrope na vse štiri vetrove, prinašajoč gorje in nesrečo.

Talbot se je na to odločil, da poišče drugo narodno svetinjo takozvano "Jezero življenja". Po večkratnih potovanjih se mu posrečilo najti tudi to jezero. Prihod k temu jezeru, v katerem počivata sreča in napredek nigerijske rase, vodi skozi podzemsko jamo, ki je dobro skrita v gostem grmovju. K jezeru sme le najvišji duhoven, da nakrmi ribe. Tam prebiva po mnenju domačinov najvišja boginja, kateri pravijo "velika mati." V bližini jezera stoji kočica, v kateri biva en deček, eno dekle in možki. Stariši so darovali otroka boginji, ker je "uslišala" njih prošnjo.

— Cementni top. Amerikanci nadomeščajo vsako ročno delo če le morejo s strojnimi delom. Danes skušajo, da ne bi več ometavali zidov z roko, temveč rabijo pripravo, ki jej pravijo cementni top. Cementni top so v prvi rabi pri gradnji panamskega prekopa. Stroj se imenuje zato cementni top, ker izbrizgava cement ali pa malto s pomočjo stiskalnice v obliki žarka. S tem strojem omečejo v najkrajšem času dolga zidovja. S strojem lahko prevlečejo tudi stebre z betonom in napravljajo tudi betonske stene. Za betonske stene zgrade najprej lesene stene ter jih prevlečejo z žično mrežo in top brizga betonsko snov proti mreži. Ko se strdi beton, odstranijo leseno steno in omečejo steno od druge strani, tako da je žična mreža od obeh strani popolnoma obmetana z betonom. S cementnim topom so na Havaju zgradili tudi hiše, med drugimi tudi vežo za topove ameriške armade.

POZOR! ROJAKI! POZOR!

Sledeče tri pijače so pristne in importirane in izdelane iz zelišč za okrepitev človega in njegovega zdravja. Te so:

Kranjski Brinjevec,
Slivovic,
Tropinovec,
High Life Bitters, A. Horvato Grenko Vino,
katere prodaja A. HORWAT, JOLIET, ILL.

Pozor! Gostilničarji! Pozor!

Shranite moj naslov in pišite po cenik, ker bo v Vašo korist! Ako k naročilom priložite denar, Vam dam več popusta, kakor jaz zapravim, kedar prodajam in kolektam, ker si prihranim zamudo časa, vožnje in potne troške. Dobiček je torej Vaš!

Moja trdka je prva in edina slovenska samostojna trdka, ki importira žganje direktno iz Kranjske. Prodajam tudi ceneje, ker nimam stroškov z dragimi agenti.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

SLOVENSKO - HRVAŠKI STAROKRAJSK ODVETNIK, (ADVOKAT)

DR. PERO PERIĆ

office Room 207, Union Bank Building
25 North Dearborn Street - Chicago, Ill.

Odvetniška pisarna za vse avstro-ogrsko in ameriške pravne posle zastopa na vseh sodiščih. Tirja delavske poškodbe v slučaju nezgode in smrti. Prevzema vse odvetniške-sodnijske posle za stari kraj. Kdor želi o moji pisarni podatkov, naj se popraša pri Mr. Martinu Potokarju. -:- -:- -:-
Pišite v slovenskem jeziku.

EMIL BACHMAN, 1719 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Največja slovenska trgovnica za ZA-
STAVE, REGALJE, ZN/KE, KAPE,
PEKATE itd. v Ameriki.

Izdajajo znake za vse sloven-
ske, hrvatske, češke, slovaške in ar-
bske družbe v Ameriki.

Pišite po naš veliki cenik ki je ti-
skan v vseh slovenskih jezikih in ka-
teremu so priložena zahvalna pisma od
poslušnih družtev.

Lastnik je redem Čeh, piše slovenski
in hrvaški in je član S. N. P. J., odkar
se je ustanovil.

Kupujte pri nas

umetne noge in roke iz kavluka, hrbi-
ne noge. Opravo za mrtvoudne ljudi, najnovejšo podpornice za izven-
dilce. Pasove za kilo, životne obramnice, elastične nogavice in vse
ortopedične potrebščine, bolniško orodje in operacijske potrebščine.
Popravljamo vse v to stroko potrebne stvari. Za dame postrežba dam.

American Artificial Limb Co.
1623 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois.
Tel. Canal 3879. Odprto od 8. zjut. do 8. zvečer. Pišite po cenik!

Najbolši izdelek iz Pacifika.

Naši vinogradi so v Sonoma,
Cal. Komor se izdeluje Fran-
vozki šempanec, različna dobra
vina, likerje in žganje po nizki
ceni je dobiti pri trgovini na
debelo.

F. KORBEL BROS.

INKORPORARINI V CHICAGO, ILL.
1621-1623 W. 12th Street, Chicago, Ill.
Telefon Canal 110. Jan J. Fuček, manager. Pišite v slovenskem.

Pravo česko pivo iz žateckega hmelnja.

Naročite si en zaboj pri nas.
Gotovi smo, da Vam bode ugajal.

Tel. Canal 991.

J. F. ROUSAR, ravnatelj.

Razprava o jednoti.

PREDLOG ZA DODATEK K USTAVI.

Društvo Francisco Ferrer šteje 131 SNPJ., Chicago, Ill., predlaga v smislu ustave člen VII., prva točka "Inicijativa" sledeče:

DVOJNO ZAVAROVANJE.

Člani (ice) SNPJ., ki še niso prejeli nobene bolniške podpore za katerokoli notranjo kronično in na ponavljajočo se bolezen in nobene odškodnine za poškodbo katerekoli telesnega uda, dalje katerim ne manjka nobenega uda ter če vspešno prestanejo zdravniško preiskavo, kakor tudi če glasuje zato nadpolovična večina članov (ic) na seji, zamorejo vstopiti v prvi razred in se zavarovati za \$1200 posmrtnine, \$2 dnevne bolniške podpore; dalje se morejo zavarovati za dvojno odškodnino kot sledi: \$400 za izgubo ene roke ali do pesti, cele noge ali do členkov in za otrpnenje istih udov; \$200 za polovico stopala; \$400 za izgubo enega očesa; \$100 za prst do drugega členka na roki; \$1200 za izgubo obeh rok, obeh nog, obeh oči, ene roke in ene noge in za zlomljen hrbet.

2. Vsak član (ica), ki želi prestopiti v prvi razred, se mora prijaviti društvenemu tajniku (ici) in plačati \$1.50 jamčevine. Društvo potem glasuje na svoji prvi seji o prestopu in če je sprejet(a) pošlje društvo na jednoto \$1.50 v rezervni sklad in 25c za novo oporoko poleg asesmenta. V slučaju da se istočasno prijavi več prosilcev (ilk) za prvi razred, glasuje društvo obenem ne več kot za dva prosilca (ke); to pa velja le za stare člane (ice).

3. Mesečni doneski za prvi razred so: smrtninski sklad 90c, bolniški sklad \$1.30, poškodninski in odpravninski 10c, rezervni sklad 20c in upravni sklad 20c, skupaj \$2.70 mesečno. V slučaju da jednota razpiše izvanredni asesment, plačajo člani v prvem razredu dvojni znesek takega asesmenta.

4. V slučaju bolezni je opravičen vsak član (ica) do podpore \$2 na dan za dobo 6 mesecev, drugih 6 mesecev pa \$1 na dan; in v slučaju smrti ali pohabljenja telesnih udov pa do dvojnih zneskov sedaj posmrtnine in poškodnine kakor navedeno v prvi točki tega dodatka k ustavi. Članice ob času porodov so opravičene do \$20 porodne podpore.

5. Stari člani (ice), kakor novi prosilci (ke), morajo biti preiskani po zdravniku v svojem kraju v pričo dveh članov (ic), dalje jih mora sprejeti vrhovni zdravnik, večina članov (ic) na društveni seji in končno glavni urad Jednotin upravni odsek sme zavrniti vsakega prosilca (ko) ako ima opravičene razloge za to.

6. Člani(ice), ki vstopijo ali prestopijo v prvi razred, so opravičeni do dvojne bolniške podpore šele po preteku 90. dni in do dvojne posmrtnine po preteku 45. dni, kakor že določijo glavna pravila. Ako kateri član(ica), ki prestopi iz drugega v prvi razred zamolči kako bolezen, nosečnost ali če zbolí ali umrje pred časom, dobi podporo oziroma smrtnino v smislu glavnih pravil po \$1 na dan za tisto bolezen ne glede koliko časa traja, ali \$600 v slučaju smrti.

7. Novo-pristopli člani (ice), ki želijo vstopiti v prvi razred, plačajo \$7 pristopnine, kar se odpošlje na jednoto. V ostalem velja za novo pristopile člane glavna pravila glede pristopa kakor za druge in izvemši prve točke v 14 členu "Članstvo" "od starosti 16 do 40" namesto "16 do 45".

Ta dodatek k ustavi, ako bo sprejet, ima stopiti v veljavo šele potem, če se oglasi za prvi razred za dvojno zavarovanje najmanj 600 starih članov(ice).

KOMENTAR.

Ker mora v smislu ustave 7 člen vsak predlog za dodatek k ustavi in pravilom podpirati najmanj 10 drugih društev iz 10 različnih držav, apeliramo na bratske društva SNPJ., da podpirajo naš gori navedeni predlog če se z njim strinjajo. Društva, ki bodo podpirala predlog, naj čim prej to sporočijo gl. tajniku in sicer s podpisami društvenega odbora in po trditelju pečata.

Da ne bo kateri članov (ic) našega predloga tolmačil narobe in mislil, da se je društvo "Francisco Ferrer" postavilo na absolutno stališče, pristavimo, da ima vsako društvo pravico dodati k našemu predlogu spremembe in dodatke. Take spremembe in dodatki naj bodo jasno označeni pod katero točko spadajo. Pripomni naj se, kaj naj se zbrše in kaj doda. Društvo "Francisco Ferrer" bo podpiralo le spremembe in dodatke takih društev, ki podpirajo njegov predlog v celoti, kar pomeni, da pojde z njihovimi spremembami in dodatki na splošno glasovanje. "Francisco Ferrer" smatra svoj predlog za temeljni načrt, na podlagi katerega se lahko razpravlja. Samoposebi se razume, da brez splošne razprave ne pridemo do cilja.

Vsako društvo naj na svoji seji vzame naš predlog v pretres in v "Glasilu" naj pove odprto, kako sodi o njem. Vse dodatke in spremembe k predlogu, naj se ravnotako pošljejo gl. tajniku, da pridejo v list in se lahko razpravlja o njih.

Za društvo Francisco Ferrer šteje 131 SNPJ.

Milan Hegji, predsednik.

John Molek, tajnik.

Felix Seljak, blagajnik.

ODMEVI.

Do sedaj br. John Verderbar, gl. tajnik je dobil izjave sledečih društev, ki podpirajo predlog društva "Francisco Ferrer", šteje 131: "Slovenski Narod", šteje 153 v Youngstown, O., "Gorjane", šteje 154 v Park City, Utah; "Jutranja Zora", šteje 54 v Glencoe, O. in "Novo Leto", šteje 176 v Piney Fork, O. Tu navedena društva podpirajo dobesedno predlog društva "Francisco Ferrer", le društvo "Jutranja Zora", je dodala davek, v katerem pozivlje glavni odbor, da naj dela za združitev drugih zvez z našo jednoto.

Društvo "Zvezda", šteje 52 v Broughton, Pa. je osvojilo predlog društva "Francisco Ferrer" v celoti. Med drugimi piše br. Jacob Dolenc, tajnik omenjenega društva: "Ta predlog ima pravi pomen za mislečega človeka. Zato se pa strinjamo z njim". Društvo "Slovenec", šteje 75 v Roslyn, Wash. poroča, da je bil dodatek k ustavi društva "Francisco Ferrer," šteje 131 sprejet soglasno. Ravnotako se je izjavilo društvo "Mednarodna zveza", šteje 124 v Vandling, Pa. Obe izjavi sta potrjeni s podpisi društvenih uradnikov.

Odborniki društva "Orel", št. 19. v West Mineral, Kans. poročajo, da je društvo na seji dne 6. aprila odobrilo dodatek k ustavi društva "Francisco Ferrer." Vsem društvom priporočamo, ki še niso oddala svojega mnenja glede predloga, ki ga je stavilo društvo "Francisco Ferrer," da sporoče svoje mnenje takoj br. glavnemu tajniku, ako se strinjajo z njim. Predlog je zadnjikrat v "Glasilu" za podporo desetih društev iz desetih različnih držav.

New Duluth, Minn.

Strinjam se z dvojno podporo za vse slučaje. Le posmrtnina naj bi znašala \$1000. Marsikateri sem slišal, da bi pustil drugo društvo, ako bi naša jednota ustanovila prvi razred.

\$600 je premalo posmrtnine, kakor je predlagal br. Aleš, posebno če umrje družinski oče, ki zapusti večje število nedorastlih otrok. To se razlogi, da sem v slučaju nezgode za dvojno podporo in za \$1000 posmrtnine. Asesment naj bi se razdelil takole:

Posmrtninski sklad 80c.
Poškodninski sklad 10c.
Rezervni sklad 15c.
Bolniški sklad \$1.30
Upravniški sklad 15c.

Skupaj \$2.50

To je seveda moj načrt. Bratom in sestram pa priporočam, da pridejo še z boljšim na dan, da se zadeva toliko preje reši v zadovoljstvo vseh. John Kobi.

UREDNIŠTVU DOPOSILANE KNJIGE.

Svetovalec za praktično uporabo paketne pošte, poštne hranilnice, kako postane državljan, priredil za Slovence B. P. L., vsebuje razne praktične nasvete. Brošura je v mali osmerki in ima 36 strani. Stane 25c. Naroča se pri: Bert P. Lakner, 1593—3rd Ave., New York.

RAČUN

med Jednoto in društvi

od 1. do 31. marca 1913.

Številka društva	Asesment	Bolniške podpore	Poškodbe in odpravnine	Smrtnine	Skupaj
1	152.10	101.00			101.00
2	208.70	34.00	14.00	600.00	648.00
3	72.05				14.00
4	112.00	31.00			31.00
5	534.10	218.00		500.00	718.00
6	154.55	72.00			72.00
7		12.00			12.00
8	113.20	72.00			72.00
9	114.35	97.00			97.00
10	203.60	46.00			46.00
11	104.40				
12	107.80	32.00			32.00
13	155.85	117.50			117.50
14	217.65	63.00		100.00	163.00
15	254.20	105.00			105.00
16	143.60	104.00			104.00
17	154.45	24.00			24.00
18	224.50	150.00	100.00		250.00
19	152.45				
20		105.00			105.00
21	46.40	27.00			27.00
22	75.20	34.00			34.00
23	59.20				
24	114.10	70.00			70.00
25	60.20	21.00			21.00
26	67.20	28.00			28.00
27	66.10	64.00			64.00
28	50.65	68.00			68.00
29	98.60	45.00			45.00
30	143.60	46.00		600.00	646.00
31	51.50	57.00			57.00
32	35.50				
33	88.75	49.00		600.00	649.00
34	18.45	10.00			10.00
35	105.60	85.00			85.00
36	213.55	43.00			43.00
37	65.30	30.00			30.00
38	99.65	32.00		600.00	632.00
39	15.40				
40	218.00	112.00			112.00
41	78.00	14.00			14.00
42	39.70				
43	104.20	28.00			28.00
44	162.65	15.00			15.00
45	69.55	39.00			39.00
46	82.40	15.00			15.00
47	51.80	104.00			104.00
48	82.50	147.00			147.00
49	153.30	57.00			57.00
50	50.00	6.00			6.00
51	50.50	98.00			98.00
52	33.60	15.00			15.00
53	160.90	97.00			97.00
54	30.80	98.00			98.00
55	59.05	6.00			6.00
56	93.35	71.00			71.00
57	—	289.50	25.00		314.50
58	11.20				
59	104.75	50.00			50.00
60	159.60	116.00			116.00
61	9.80				
62	57.40				
63	25.20				
64	170.80	77.00			77.00
65	90.80	31.00			31.00
66	44.85	10.00			10.00
67	84.70	51.00			51.00
68	85.35	10.00			10.00
69	29.40	38.00			38.00
70	35.50	56.00			56.00
71	74.30	22.00			22.00
72	151.85				
73	85.65	122.00			122.00
74	75.15	89.00			89.00
75	49.50	31.00			31.00
76	71.65	44.00			44.00
77	75.40	22.00			22.00
78	199.35	54.00			54.00
79	127.40	58.00			58.00
80	123.75	67.00			67.00
81	64.70	60.00			60.00
82	168.55	33.00			33.00
83	146.55	60.00			60.00
84	28.70				
85	70.00	34.00			34.00
86	99.65	86.00			86.00
87	76.10	87.50			87.50
88	—	24.00			24.00
89	128.90	34.00			34.00
90	11.20	21.00			21.00
91	26.85	23.00			23.00
92	41.30	47.00			47.00
93	59.50	25.00		100.00	147.00
94	41.35	17.00			17.00
95	54.20	21.00			21.00
96	—	28.00			28.00
97	105.75	136.00			136.00
98	133.90	105.00			105.00
99	98.70	91.00			91.00
100	46.20	32.00			32.00
101	258.95	87.00			87.00
102	73.80				
103	51.80	47.00			47.00
104	31.05			600.00	600.00
105	90.30	57.00			57.00
106	—	35.00			35.00
107	31.20	15.00			15.00
108	54.45	64.50			64.50
109	57.40	33.00			33.00
110	73.10				
111	85.60	24.00			24.00
112	59.05	85.00			85.00
113	49.45				
114	51.80				
115	66.25	68.00			68.00
116	66.25	44.00			44.00
117	2.80	18.00			18.00
118	32.20	22.50			22.50
119	51.10	43.00			43.00
120	102.70	67.00			67.00
121	50.40	43.00			43.00
122	44.00	23.00			23.00
123	77.00	73.00			73.00
124	61.60				
125	35.25	30.00			30.00
126	—	36.00			36.00
127	180.90	40.00			40.00
128	133.20				
129	99.60	44.00			44.00
130	69.30	22.00			22.00
131	127.10	90.00			120.50
132	67.25	61.00			90.00
133	—	11.00			61.00
134	43.90		100.00		111.00
135	67.90	41.00			41.00
136	86.60	8.00			8.00
137	30.65	28.00			28.00
138	25.20				
139	37.80	33.00			33.00
140	72.50	9.00			9.00
141	42.75				
142	71.65				
143	21.00	4.00			4.00
144	—	10.00			10.00
145	21.20				
146	36.40				
147	11.20				
148	8.40				
149	42.70				
150	7.00	22.00			22.00
151	29.65	26.00			26.00
152	43.65	30.00			30.00
153	92.70	90.00			90.00
154	35.50	57.00			57.00
155	27.10	20.00			20.00
156	33.90				

Številka društva	Assesment	Bolniške podpore	Poškod- be in odprav- nine	Smrtnine	Skupaj
169	29.65	79.00	—	—	79.00
170	43.40	28.00	—	—	28.00
171	57.00	64.00	—	—	64.00
172	58.80	26.00	—	—	26.00
173	69.65	94.00	—	—	94.00
174	42.55	10.00	—	—	10.00
175	48.00	20.00	—	—	20.00
176	52.05	10.00	—	—	10.00
177	19.85	—	—	—	—
178	79.20	18.00	—	—	18.00
179	—	—	—	—	—
180	21.85	12.00	—	—	12.00
181	49.90	60.00	—	—	60.00
182	79.95	10.00	—	—	10.00
183	19.85	—	—	—	—
184	17.65	—	—	—	—
185	36.40	8.00	—	—	8.00
186	60.20	81.00	—	—	81.00
187	19.85	27.00	—	—	27.00
188	14.00	—	—	—	—
189	16.80	—	—	—	—
190	26.60	60.00	—	—	60.00
191	60.10	20.00	—	—	20.00
192	18.00	—	—	—	—
193	30.80	—	—	—	—
194	25.55	—	—	—	—
195	28.00	—	—	—	—
196	31.50	—	—	—	—
197	25.20	—	—	—	—
198	18.20	—	—	—	—
199	28.00	—	—	—	—
200	20.40	—	—	—	—
201	48.10	—	—	—	—
202	26.60	—	—	—	—
203	15.90	—	—	—	—
204	25.60	—	—	—	—
205	42.00	—	—	—	—
	\$14,109.75	\$7,525.00	\$253.00	\$3700.00	\$11,478.00

"Resnica o požaru v Moskvi".

Pred 90 leti, leta 1823 je grof Feodor Vasiljevič Rostopčin, ki je s požarom, ki ga je zanimal v Moskvi, uničil srečo Napoleona, izdal knjigo z naslovom: "Resnica o požaru v Moskvi". V knjigi se norčuje, da je z eno bakljo zapalil in požgal tako mesto kot Moskva, potem pa nadaljuje: "Zapalil sem čustva ljudi in na tem ognju so se zapadle smolnate baklje." Nadalje pripoveduje, kako je dal odstraniti brizgalne in je dal jetnikom svobodo, da niso Francozi ob svojem prihodu imeli nobenega pomožnega sredstva, marveč so naleteli le na podrtine. Prebivalcem v Moskvi je bil za zgled s tem, da je zanimal ogenj v lastni palači. Učinek požara je bil grozen in zmaga je bila plačana previsoko. Škode je bilo nad 500 milijonov rubljev in nad 300 ljudi je izgubilo svoje življenje. Dolgo časa niso smeli v Rusiji ljudstvu povedati resnice. Ljudstvo je verjelo, da je mesto zažgal sovražnik Rostopčina so zavoljo tega čina napadali od vseh strani. Car Aleksander ga je posebno čutil. Leta 1814 je moral pustiti svojo službo in je odpotoval v Nemčijo in na Anglesko. Kasneje je odpotoval v Paris in je v letu 1823 izdal knjigo o požaru v Moskvi. Se le po smrti carja Aleksandra v letu 1825 se je smel vrniti v Rusijo. Dokler je živel v prognanstvu, se je silno jezil nad svojo nevaležno domovino. Pripravljen je bil uničiti Rusijo, kakor je svoječasno pokončil francosko armado.

Razne vesti.

— Iz življenja zločinca. Pariška policija je aretirala mladega Francoza, Henrika Cornu, ki je živel v Torinu pod imenom Pin in imel zavod za negovanje ženske lepote. Cornu je služil leta 1905 pri franciski mornarici in je kot mornar potoval z ladjo "Petit Thours" v Indijo. Cornu je bil silno nagle jeze in domišljaj si je, da ga njegovi predstojniki neopravičeno šikanirajo. Nekega dne se je silno razjezil in dejansko napadel oficirja. Zaradi tega ga je vojno sodišče obsodilo na petletno prisilno delo. Ko so ga odpeljali v kaznilnico s transportno ladjo za zločince, je bil slučajno na ladji tudi oficir, o katerem je Cornu mislil, da ga je posebno hudo preganjal, ko je bil še v vojaški službi. Jeza je vzklopela v njem, bliskoma je iztrgal vojaku, ki ga je stražil, bajonet in zabodel oficirja. Zaradi tega zločina je bil obsojen na smrt. Cornu je prosil na to za pomilostitve in takratni predsednik francoske republike Loubet ga je pomilostil na dosmrtno prisilno delo. Prepeljali so ga v kolonijo za kaznjence. Cornu je pa vedno le premišljeval, kako da bi ušel. Leta 1911 se mu je res posrečilo, da je zbežal in z njim je zbežalo še devet kaznjencev. Zbežali so na plavu brez živila, brez kompasa in zemljevida. 18. novembra 1911 so begunci pomorili svoje stražnike in na plavu so se zaupali morju. V pričetku bega je bilo vse dobro. Ko pa se je jel oglašati glad in so bili vsled vednega strahu pred zasledovalci že vsi onemogli, jim je upadal pogum. Neko noč jih zaloti silen vihar, trije begunci so utonili. Kmalu nato sta dva umrla glada, ostali štirje, med njimi Cornu, so imeli toliko moči, da so si ohranili življenje, le zavest jih je pričela zapuščati. Čez sedem dni je nasel plav z nezavestnimi begunci na braziljansko obal. Ribiči so jih našli. Cornu je kmalu okrevljal in naprosil svoje sorodnike, naj mu pošljejo denar, da bo lahko bežal. Denar je dobil, preskrbel si je še potni list na ime Henrik Pin in odšel najprej na Portugalsko, potem v Genovo in slednič v Turin, kjer je bil njegov brat, ki se je priselil iz Lyona. V Turinu je otvoril zavod za negovanje ženske lepote in tukaj ga je sedaj izsledila pariška policija.

— Eifflov stolp kot termometer. Zgraditelj Eifflova stolpa v Parizu, ki je pred kratkim praznoval osemdesetletnico svojega življenja, je doživel zadoščenje,

da se porablja njegovo mojstersko inženirsko delo za znanstvena raziskavanja. Njegov najnovejši čudni poklic je — kakor piše "Stalna delegacija" avstrijskih inženirjev — da se merijo z njim najobčutljivejšje temperature izpremembe. Za to ga posebno usposabljuje mrežasta konstrukcija in velika višina. Eifflov stolp, katerega mase tehtajo 7000 ton, je vključ teži med najlažjimi zgradbami na svetu. Ako si ga mislimo tisočkrat pomanjšanega, tedaj bi bil, z visočino 30 cm, naravnost subtilno nežne konstrukcije. To pa ravno provzročuje, da stolp zelo hitro in v veliki meri reagira na temperaturne izpremembe. Na žici, ki visi od druge ploščadi in je 116 m dolga, se jasno opaža izmenjavanje višine stolpa ob temperaturnih izpremembah. Stolp deluje kakor zelo občutljiv dilatacijski termometer. Na 116 m dolgem termometru so stopinje zelo dolge in torej za merjenje majhnih izprememb naravnost izborne.

— Roparski napad na Opčinah. Posestnik Chadzynski z Rusko-Poljskega, ki je prišel s svojo sestro na potovanje v Trst, se je podal na razgled, ki se nahaja nad opčinskimi obeliskom. Pot na razgled vodi skozi precej gost borov gozd. Pri povratku je priskočil k obema močan mož s črno masko na obrazu ter z revolverjem v roki zahtevalo po nemškem denar. Chadzynski je videl, da mu ne preostaja drugega kot ugoditi zahtevi, ter je izročil napadalcu svojo denarnico, v kateri je bilo okoli 40 K denarja. Zato se je obrnil k Chadzynskijevi sestri ter od nje zahteval denar. Ona je tudi dala denarnico, ki je vsebovala le 8 K. To je bilo tudi premalo. Vedno z revolverjem v roki je ukazal Chadzynskemu, naj odne svojo suknjo. Ko se to izvršilo, je iztegnil lopov roko, da potegne iz notranjega žepa suknje listnico, v kateri je bilo 2000K. Toda v istem času se je začel nek šum in lopov jo je pobral v gozd in izginil. Šum je prihajal od nekega vlaka, ki je v daljavi pihal. Chadzynski in njegova sestra sta pohitela v Trst javit celo stvar policiji. Policija je takoj brzojavila in telefonirala na vse kraje. Iz Trsta pa je šla patrulja na konju na Opčine. Doseganje iskanje je bilo brezuspešno.

— Cilji tehnike. Tehnika je izšla iz empiričnega opazovanja, iz poizkusov, iz praktičnih zmag in je torej starejša od znanstva ter toliko stara, kakor človeštvo. Kdor pa hoče umeti moderno tehniko — poroča "Stalna delegacija avstrijskih inženirjev" — ta si mora predložiti, da uporablja tehnika dandanes odkritja ved, ki ji dajejo predpogoje in takorekoč duševno gradivo, ki se v tehniki zopet izpreminja v iznajdbe, rezultate in produkte. Prvi cilj tehnike je njej takorekoč prirojen: proizvajati konstrukcije in blago v gospodarske namene. Toda to ji še zdavneje ne zadostuje. Ona hoče ustvarjati poleg materialnega blaga tudi socialno dobro in sodelovati na socialni preobrazbi, ki jo je žet itak v največji meri povzročila. Higijenska tehnika n. pr. izboljšava naše zdravstvene razmere; imamo pa tudi dobrodelno tehniko, delovanje tehnike, ki zasleduje z racionalno, s tehnično-organizatoričnega vidika pravno gospodarsko in socialno politiko. S tem pa si pridobiva tehnika vedno večji vpliv na razvoj duševnih vrednosti našega časa. Ko bo torej novi vek — kakor je ideal Newton

Potovanje v staro domovino potom Kašparjeve Državne Banke je najceneje in najbolj varno.

Naša parobrodna poslovница je največja na Zapadu in ima vse najboljše oceanske črte (linije). Vozni listki, (sifkarte) po kompanijskih cenah. Menjalnica starokrajnega denarja. Kupujemo denar vseh držav sveta pozmernih cenah. Kašpar Državna Banka izplača za 5K - \$1 bres odbitka. Pošljamo denar v vse dele sveta po jako nizkih cenah: ravnotako izdajamo draffe. Stojimo v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami v staro domovini, in pri nas ni še nobeden, kar ta banka obstoji, (23 let), zgrbil se centa. Pišite po cene v slovenskem jeziku. Kašpar Državna Banka sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vloženega denarja. Banka ima \$5,318,821 premoženja. Slov. Narod. Podp. Jednota vrši svoj denarni promet s Kašpar Državno Banko.

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

— dospel na rob obali človeškega oceana resnice, bo moderna tehnika povzročila, da se bo moderna doba mogla splavati nanj, iz katerega globočine bo potem lažje zajemala neminljive kulturne stvaritve v blagor človečanstva.

— Hrvat — izumitelj novega zrakoplova. Hrvat Vladimir Kvakcan je iznašel nov zrakoplov. Iznajdba je že prijavil pri patentnem uradu na Dunaju. Ta zrakoplov se sam vzdržuje v ravnotežju in je posebno varen proti pritiskom vetra. To dvojje je, kakor znano za zrakoplovce ravno največje važnosti, kajti veter je eden najhujših sovražnikov zrakoplovstva.

— Kako se spozna vnetje slepiča. Znaki te nevarne bolezni so predvsem: 1. nenadna bolečina v spodnjem, delu desnega trebuha med popkom in kolkom; 2. nenavadna vročina; 3. slabost in bljuvanje; 4. na spodnji del desnega trebuha omejena napetost trebušnih mišic, da se čuti trebuh trd kakor deska. Če se pojavijo ti znaki, tedaj naj bolnik takoj gre k zdravniku. Le hitra operacija ga reši smrti.

Ravenna, Mich.

Prosim, odstopite mi malo prostora, v "Glasilu", da naznamim bratom in sestram, ki so namenjeni kupiti farme, da se pri nas kupijo zemljišča po ceni. Zemlja je rodovitna. Na nji rastejo vsi poljski pridelki, ki so prikladni za živino rejo. Zemlja je lastnina farmarjev, ki nimajo agentov za posredovalce pri kupitju.

Kdor hoče kupiti farmo, naj pride prvo sam ogledat zemljišča, in ne bo mu žal. Take cene rodovitne zemlje ni nikjer na prodaj kot tukaj. Kdor hoče imeti kakšno pojasnilo v tej zadevi, naj se obrne name, ki sem članica društva šte. 104 S. N. P. J.

Franciska Schneider,
R. D. Route 4, Ravenna, Mich.
(Advertisement)

Se ne pritožujejo.

Nekateri ljudje so jako potrpežljivi. Nikoli jih ne slišite, da bi se pritoževali, dasiravno lahko vidimo, da se ne počutijo dobro. To je posebno v navadi pri ženskah, ki potrpežljivo prenašajo bolečine in slabe počutke. Postajajo slabe, njihova barva blede in postaja rumenkasta. Vsako delo jih utruje. One naj rabijo Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ker isto bo izgnalo iz telesa vso neravno tvarino, bo odstranilo zaprtnico, bolečine v črevih in želodcu. Pazite skrbno na uspehe in opazili bode, kako hitro pride novo življenje bolniku. Z mirno vestjo lahko priporočate to zdravilo osebam, ki so zgubile apetit, ki se ne počutijo dobro po obedi, imajo želodčni katar, grizavico in krč. Dobiva se v lekarnah. Josef Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Trinerjev Liniment za revmatične in nevalgične bolečine, otroplost, spahe in otekline.

(Advertisement.)

Spodaj podpisani iščem svojega prijatelja Mihaela Gambrijelčič, doma iz Gorenjega polja nad Anhovem pri Kanalu na Primorskem. Star je krog 28 let, najhne črne in krepke postave. Govori slovensko in italijansko. Pred leti je bival v Johnstown City, Ill. Ako kateri rojakovi ve za njegov naslov, naj mi ga naznani. Najboljše pa je, da se sam oglasi.

Louis Grebenak,
Saline Co., Wasson, Ill.
(Advertisement.)

Veliki Slovensko-Angleski Tolmač, obsega slov.-angl. slovnico, razgovore, pisma in navodilo kako postati državljani poleg največjega slov.-angl. in angl. slov. slovarja. Knjiga je nujno potrebna vsem onim, ki se res želijo naučiti angleščine. Cena v platnu trdo vezana (420 strani) je \$2. ter se dobi pri V. J. Kubelka, 538 W. 145. St., New York, N. Y. (Advertisement.)

J. S. JABLONSKI

Slovenski fotograf
izdeluje vsa v fotografsko stroko spadajoča dela dobro in poceni

6122 St. Clair Avenue.
CLEVELAND OHIO

DR. ADOLF MACH

ZOBOZDRAVNIK

Uradne ure: 9 do 12 dop.
1 do 6 pop. 7.30 do 9 zvečer. Ob nedeljah po dogovoru.

2601 S. Lawndale Av. vogal 26th St.
CHICAGO, ILLINOIS.

Austro-Americana Parobrodna Družba

Direktna črta med New Yorkom in Avstro-Ogrsko.

Nizke cene.

Dobra postrežba, električna svetiljava, dobra kuhinja, vino brezplačno, kabine 3. razreda na parobrodih Kaiser Franz Josef I. in Martha Washington.

Na ladijah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbni parobrodi na dva vijaka: Kaiser Franz Josef I., Martha Washington, Laura, Alice, Argentina, Oceania, Polonia, Canada.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrni na glavne zastopnike:

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St, New York, N. Y.

ali na njih pooblašcene zastopnike v Zjed. državah in Kanadi.

Unijske smodke najfinejše kakovosti z znakom S. N. P. J.

dvoje vrst po 5 in 10c — izdeluje po primerno nizki ceni

1.9% od stržene vsote gre v rezervni fond S. N. P. J. Plamena naročila se izvršujejo točno po G. O. D. Naroča se ne manj kot 1000 smodk po 5c ali 500 po 10c.

Podpirajte domače in bratsko podjetje! Vprašajte za cene!

John Breskvar,
3528 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

Važno uprašanje!
DO mi opravi?
najbolje in najceneje!
Konzularne, starokrajne sodnijske in vojaške zadeve
Javni notar J. Kaker
220 1/2 Grove st
Milwaukee, Wis.

VSAKATERI SE BOJUJE ZA
NEBO
ork tip
CIGARETE
10 ZA 5c
Vsaki prodajalec produ več
NEBO
CIGARET
vsaki dan.
ESTABLISHED 1760

Farme Farme Farme

Krasne ceste, šola in cerkev blizu. Najboljša zemlja za poljedelstvo, zdrava pitna voda kot na gorenjskem! V bližini tovarne, kjer se lahko dobi delo. Zelo ugojen trg za farmerske pridelke. Blizu u Chicaga in Milwaukee.

Izrabite ugodno priliko in kupite zemljišče od nas! Cena akru je od 14 dolarjev naprej. Eno tretjino je treba plačati takoj, za ostalo vas počakamo po pogodbi. Vprašajte za ceno zemljišča pri nas, predno se obrnete drugam. Pišite za podrobnosti takoj. Ne odlašajte, ker cena zemljiščem gro vedno kviško.

Česko-slovanska zemljiščna družba
3815 West 26th Street, Chicago, Ill.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

Narodna Tiskarna

2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce. "GLASILO" in "PROLETAREC" se tiskata v naši tiskarni :: :: ::

FRANK J. PETRU JAVNI NOTAR

Posojila na zemljišča in zavarovalnica

Varnostne shrambe za denar in dragulje. Najemnina \$2.50 na leto ali 5c na teden. 1443 West 18th St. blizu Laflin ulice.

Zastopnik sledečih stavbiških in posojilnih društev.

Krajsko, Česko Hrvatsko stavbiško in posojilno društvo. Prvo Hrvatsko stavbiško in posojilno društvo. Benatky-ovo stavbiško in posojilno društvo. Hrad Rabi stavbiško " " " " Unijsko stavbiško " " " "

Zemljišča in hiše na prodaj v vseh krajih mešia. Denarna posojila proti nizkim obrestim. Zavarovanje proti ognju pri najboljših družlah.

Ustanovljeno leta 1900

Ameriška Državna Banka

1825-1827 Blue Island Avenue
vogal Loomis ulice
Chicago.

VLOŽENA GLAVNICA \$1,500,000.00

JAN KAREL, PREDSEDNIK. J. F. ŠTEPINA, BLAGAJNIK.

Naše podjetje je pod nadzorstvom "Clearing Housa" čikaški bank, torej je denar popolnoma sigurno naložen. Ta banka prevzema tudi uloge poštne hranilnice Zdr. držav. Zvršuje tudi denarni promet S. N. P. J. Uradne ure od 8:30 dopoldne do 5:30 popoldne; v soboto je banka odprta do 9 ure zvečer; v nedeljo od 9 ure dopoldne do 12 ure popoldne. Denar vložen v našo banko nosi tri procenote. Bodite uvlereni, da je pri nas denar naložen varno in dobičkanosno.

EDINA SLOVENSKA TVRDKA.

Zastave, regalije, znake kape, pečate, in vse potrebščine za društva in jednote.

DELO PRVE VRSTE. CENE NIZKE.

Slovenske cenike pošljamo zastonj.

F. Kerže Co. 2616 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois